

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklesiastikē
Istoria**

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Eiusdem Hermiae Sozomeni Ecclesiasticae Historiae Liber IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΕΙΔΟΣ
ΕΡΜΕΙΟΥ ΗΕΡΜΙΑΕ
ΣΩΖΟΜΕΝΟΥ ΣΩΖΟΜΕΝΙ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΤΟΜΟΣ Θ'. LIBER IX.

Κεφ. α'.

Πεὶ τοις ἀρεαδίαις τελευτής, καὶ τοῖς τούτοις θεοδοσίοις ἀρχῆσιν
καθέστων ἀδελφών αὐτῶν· καὶ πεὶ τῆς ιουστίας καὶ ἀρι-
τῆς καὶ παρθενίας πνευματικῶν τηνίστιλιον, καὶ πιστὸν
πιστιφιλῶν ταῦτα ἐργάσω, καὶ οὓς τὸν βασιλέα πρότερον
τοντοῦτον.

EJUSDEM
ΕΙΔΟΣ
ΕΡΜΙΑΕ
ΣΩΖΟΜΕΝΙ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ
ΕΙΔΟΣ
ΕΡΜΙΑΕ
ΣΩΖΟΜΕΝΙ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΙΣΤΟΡΙΑΣ

CAPUT PRIMUM.

De morte Arcadii, & de Imperio Theodosii junioris, ac de sororibus ejusdem. Item de pietate, virtute ac virginitate Pulcheriae Augustae; & de religiosis actibus illius; & quam recte Theodosium Imperatorem educaverit.

Res quidem Joannis hujusmodi fuere. Ceterum haud ita diu post eius mortem, cum Atticus annum tertium agebat in Episcopatu Constantinopolitano, Ballo & Philippo Consulibus, Arcadius finem vivendi fecit, successore Imperii reliquo Theodosio filio, qui tum recens erat ablaetatus: filiabus autem Pulcheria, Arcadiā & Marinā reliquis, adhuc adolescentulis. Qua quidem re vel maxime declarasse mihi videtur Deus, Iolam pietatem Imperatoribus ad salutem sufficere: sine illa vero, nec exercitus, nec Imperatoris robur, nec reliquum apparatum quidquam prodebet. Nam cum hujus universi cunctos Divina virtus, Imperatorem religiosissimum fore prævidisset, curatricem illius ac totius Imperii constituit Pulcheriam sororem. Quæ licet nondum quindecim annos nata, supra etatem tamen sapientem ac vere divinum sensum accepit. Ac primum quidem suam ipsius virginitatem Deo consecravit, & sorores suas ad idem vivendi genus informavit, ne quem alium virum in palatium introduceret, utque emulacionis & insidiarum occasionem omnem excluderet. Denique ut ea quæ decreverat amplius confirmaret, Deumque ac sacerdotes, & subditos omnes, testes haberet actorum suorum, ex auro &

Hhhh iii

Pretiosis lapidibus admirabile quod-dam donarium, opatum quæ spectantur longe pulcherrimum, sacram meniam in Ecclesiæ Constantinopolitana pro virginitate sua & pro fratri Imperio dedicavit. Et in fronte ipsius mensæ, ut eunctis conspicua essent, hæc eadem inscripsit. Postquam vero principatus curram suscepit, orbem Romanum optime ac decentissime gubernavit: quippe qua recte consuleret, & consulta celeriter exequeretur ac scriberet. Nam & loqui & scribere eleganter callebat, tam Græco, quam Latino sermone. Omnium vero quæ gerebantur, laudem ad fratrem referebat. Dabatque operam ut disciplinis ad ætatis captum accommodatis, regaliter quantum fieri posset, educaretur. Et artem quidem equitandi, armorum quoque ac litterarum scientiam, ab hismodi rerum peritis discebat. Ut vero in processibus graviter ac pro Imperatoria majestate se gereret, à sorore instituebatur: quomodo vestem gestare deberet: quomodo sedendum, & qualiter incedendum esset: quomodo risum continere, & pro loco ac tempore nunc mitis, nunc formidabilis esse deberet, & eos qui ab ipso aliquid pertinenter, decenter audire. Sed præcipue cum ad pietatem informabat, assueficiens illum, ut assidue oraret, & Ecclesiæ adiret; easque donariis ac pretiosis munieribus ornaret: ut sacerdotes, omnesque viros bonos, & eos qui ex Christianorum legibus atque institutis philosopharentur, in pretio haberet. Præterea cum per adulterina dogmata religio turbanda esse videretur, ipsa studiose ac sapienter prospexit. Certe quod nova heræs nostra ætate minime prævaluerint, illam in cauâ fuisse reperimus, sicut in lequentibus cognoscetur apertius. Porro cum Deum maxima religione coleret, prolixum fuerit recensere, apud quos illa, & quot Ecclesiæ magnifice construxerit; quot diversoria pauperum ac peregrinorum; quot denique monasteria constituerit, perpetuis sumptibus ad hæc destinatis, & annona adalendos eos qui illuc manerent. Quod si quis ex rebus ipsis veritatem scrutari malit, quām verbis meis credere, inveniet profecto, me nec falso, nec ad gratiam ista scribere: dum harum rerum notitiam, à Procuratoribus

Βεβλευμένων, ἐν χρυσῷ καὶ λίθον τιμιῶν θαυμάσιον τὸ χρῆμα θεαμάτων κατέκινε, ὑπὲ τῆς ιδίας παρθενίας καὶ τὸ αὐτελέφι ἡγεμονίας, εἰσχνὰν ἀνέβατε τρύπεσαν στρογγυλοῖς κανοναῖς οὐ πόλεως οὐ πόλης τετραπλήγης, οὐδὲ ἀν πάσιν ἐκδηλαῖς. Καὶ επιγραψεν ὑπεισελθόσα ἐπὶ τὸ ἡγεμονίας τὴν Φρονίδα, αἵρισαν καὶ σὺν κόστῳ πολωθῆσαι μάνιον οἰκείων μύρων διάκησεν οὐ βεβλευμένην, οὐδὲ τὸ Σάχη τα πρακτέα ἐπιβελτόσα καὶ γεφυρωθῆσαι τὸν ῥωμαῖων καὶ ἐλλήνων φύλων τοῦ πρεαπομένων τὴν δύκησιν εἰς τὸν δελφῖνον φέρειν ἐπεμελέστο, οὐδὲ ἀν μάλιστα βασιλικῆς ἀναχθεῖν τοῖς καθ' ἡλικιαν παρθενομένοις μαθήμασιν ἀλλὰ ππικών μητρῶν κατηγοροῦσιν. Καὶ τοῖς λόγοις δύκησιν ταῦτα τῶν σημόνων ἐξειδόσκετο: τοῖς δὲ ταῖς φρεσίδας κόσμῳ ἐναιρεῖται βασιλικός, τοῖς δὲ ταῖς φρεσίδας ἐρρυθμοῖς ἐπιβάτης ἡ χρυσεῖσθαι μαντίνων, καὶ τερπωτίνι καθῆσθαι, καὶ βασιλέας, καὶ γέλων ἐραστέας, καὶ πρεσβύτερον Φασούσεος οἱ κατεψόδητοι, καὶ αἷμασιν πυνθάνεται πειτεῖς δεομένων ἐχήκιστα ἐπὶ εἰς διστάκαντὸν ἥγε, συνεχῶς δύχεσθαι, καὶ ταῖς ἐκκλησίαις Φοιλᾶν ἐπίζεσται καὶ αναθήμασι καὶ κηποῖς ταῖς δικηποίεσσιν οἰκεῖς γεραμένην. Εἰ δὲ τοῦ ἔχειν ταῖς εἰρέσεας, καὶ αἷμας εἰγαθές αἴρεσαν, καὶ ταῖς νόμῳ χειρισιῶν φιλοσοφεῖσαν: οὐ μέν αἷμα κακοπονότων δογμάτων παλεύεσθαι καὶ μνημεύσοντος τὴν θεοπονίας, σπεριγγοφῶς παρεγύεται. Εἰ τοῦ μη κανάς αἱρετοῦ εἰς τοῦ καθ' ίματος χρόνου κατεῖν, ματισαῖσιν αἷμα διεργόσθαι, οὐδὲ τοῖς μητραῖς εἰσιθεῖσιν τὸ πολωθῆσθαι τὸ θεοπονίαν, ματισαῖσιν τὸν πραγματεύσαται προστίθεσθαι, οὐδὲ τοῖς ερεοῖς πειθεῖσθαι λογοτελεῖσθαι μαθήσεται μη ψευδῶς, μηδὲ περιέχειν μὲ ταῦτα συγγραφέντες, εἰ τοῦτο τὸν επιβελτόσαται τὸν τὸν αὐτῆς οἰκον ανάγεσπιλον βασι-

διελθοι τῶν τοικτων γυᾶσιν, καὶ σύρτων γε-
γειμφύων πύσιοῖ, εἰ τῇ γραφῇ συναρθ-
έσσει γυμαῖα ὡς μὴ ταῦτα μόνα πέρεις
πίστιν δοκεῖ, πιστώσατο καὶ θεος αὐτὸς, πάντα
πεπδιάτην πολλεῖαν κεχαρισμένην αὐτοῖς
ἔχων ὡς δύχομφύτες ἐτοίμας ὑπακόειν, καὶ
πολλάκις αὐτῆς τοικτῶν πρεσβύτερων προφαι-
νεῖσθαι. Χρυσὸν φάινε πολὺς θεοφίλον προστά-
γεις τοῖς αὐτοῖς πότεροις, λινὸν σφάς αὖτες
ταῦτης διάταχτῶν πρεσβύτων ἀλλὰ στα-
μπρτῶν καθ' ἕκαστον εἰς δημόσιον ἔκκενον, ἐπι-
δίκαιωτων θεοφίλην ἔναι τῷ βασιλέως
ἀδελφῷ, ἐκὼν παρέσωτέως μὴ καὶ μαρτύ-
ριοι τις ὡς ἔτερα πραγματισθόμενοι, εἰς
ἐγκαταστάσιον νόμου ἐπεπληρωθέντες. Οἱ δέ μοι καὶ καὶ
αὐτὸν, ἐκκλησιαστικῆς τε ἰσορίας ἴστον ἔναι
δοκεῖ, καὶ θεοφίλειας αὐτῆς προφανῆς ἐλεγ-
χοῦ. αὐτόν τεν ἔξω, εἰ καὶ χερνωύτερον συνέσῃ,
ἔχει ὡς μὲν.

A bonorum illius prescriptam legerit, &
ex scriptis exploraverat, num res ipse
cum verbis nostris consentiant. Sic cui
vero hæc per se sola non sufficiant, at
certe Deus illi fidem faciat; qui illam
ob vitæ sanctimoniam adeo charam ha-
bet & acceptam, ut eam orante cele-
riter exaudiat, ac super numero qua ge-
renda sunt, ei prænuntiet. Neque enim
Dei amorem ac benevolentiam homi-
nibus unquam conciliari dixerim, nisi il-
li operibus suis dignos se amore illo præ-
stiterint. Ac singula quidem ex quibus
demonstrari potest Deo chara esse Im-
peratoris sororem, libens hic præterea;
ne quis forte calumnietur, me qui aliud
scribendi argumentum suscepimus, ad
laudes & encomia divertere. Illud ve-
ro quod per se ipsum & Ecclesiasticæ
historiæ congruum esse mihi videtur,
& divini in illam amoris perspicuum ar-
gumentum, hoc loco commemorabo,
quamvis aliquantò post acciderit. Est
autem hujusmodi.

Κεφ. 6.

Περὶ τῆς εὑρέσεως τῶν λειψίων τῶν ἀγίων τεσσαράκοντα
μαρτύρων.

Caput II.

*De inventione reliquiarum sanctorum
quadraginta Martyrum.*

Γινήτις δύσεία τενόμε, διάκονος τοῦ μα-
κεδονίας αἰρέσεως, οἴκημει καὶ κῆπον εἶχε
πρὸ τοῦ τείχους τοῦ καντακύηπολεως· καὶ οὗτοι
λέγουσιν αὐτὸν εὐέφύλαστον ἐν σεβαστείᾳ
τοῦ δερμάτιας. Τοὺς λικινές χεράντες μαρτυρη-
σάντων τεσταρέκοντα σεβαστῶν μελλούσα-
ς τελευτὴν, κατέλιπε τὸν προφεγμένον Β-
πτον μοναχοῖς ὄμοδόζοις, καὶ μεθ' οὐκων αὐλῶν
ἐδέπητες ζαφίωις· μπερ ὁ κεφαλῆς ἐπὶ τῷ
ἄγρῳ τοῦ αὐτῆς τορχίδια ξέσαι, καὶ συνιδα-
ταδέξας αὐτῆς τῶν μαρτύρων τὰ λέγουσα, καὶ
μπενί καταμηνύσαι· καὶ οἱ μὲν ὡς ἐποίει-
σε ὁ τοῦ προστηκόντος θεραπείας μεταλαγ-
χάνειν τὰς μάρτυρας· καὶ τὰς ἔξω τενάγνοεν·
καὶ τὰ συνιεθεῖμά τερες δύσείαν, δύκη-
ριον οἷον ὑπὸ γῆς ἐτελίναντο ὥστε τὰς
αὐτῆς θήκην εἰς δὲ τὸ προφανές, οἴκη-
μα ὑπερέσιν πλινθοῖς ὅπλαις τὸ ἔδα-
φον ἐμφιεσμένον, τὰς μάρτυρας· μηδὲ ταῦτα
καταριθεῖντο τότε ἐν δυνάμει, ὃς

Muller quædam, Eusebia nomine,
Diaconissa sectæ Macedonianæ,
ædes & hortum habebat haud procul à
mœnibus urbis Constantinopolitanæ.
Illic sacras reliquias custodiebat quadra-
ginta militum illorum, qui olim regnan-
te Licinio martyrium perpetrati erant Se-
bastiæ. Quæ cum morituram esset, su-
pradicatum locum Monachis ejusdem
sectæ reliquit, & jurejurando eos ob-
strinxit, ut ipsam illic sepelirent, ac supra
caput in summa parte loculum ipsius se-
paratim incidenter, & Martyrum reli-
quias una cum ipsa deponerent, nec ulli
rent indicarent. Ac monachi quidem
id quod mandatum erat, fecerunt. Ve-
rum ut Martyres debito cultu affice-
rentur, & res nihilominus, sicuti Euse-
biæ polliciti fuerant, extraneos latceret,
oratorium sub terra circa mulieris tu-
mulum ædificarunt: superne vero habi-
taculum construxerunt, cujus folium
coctis lateribus stratum erat, atque
ex eo descensum occultum ad Marty-
res. Postmodum vero Cæsarius, vir ea
tempestate potentissimus, quippe qui ad

HONORIUS
& THEOD. IN

Consulatam & ad Praefecturam Pretorio eius fuerit, uxorem suam fato funeram juxta Eusebię loculum sepelivit. Id enim ipsis, dum viverent, ex compacto placuerat; quippe quae se invicem maxime diligerent, & in fidei doctrina inter se consentirent. Hinc data est occasio Cæsario, locum illum sibi emendi, ut & ipse juxta conjugem suam sepeliretur. Supradicti vero Monachi alium in locum migrarunt, nihil de Martyribus indicantes. Posthac colapsō ædificio, humoque ac ruderibus superjectis, universus ille locus complanatus est. Nam Cæsarius in honorem Thyrsi Martyris, magnificam illuc Ecclesiam Deo ædificavit. Porro suprà memoratum locum destrui, & tantum temporis spatium elabi, meo quidem judicio Deus de industria idcirco permisit, ut & Martyrum inventionem, & benevolentiam suam erga inventricem illorum, mirabiliorē atque illustriorem redderet. Inventrix autem illa fuit Pulcheria Augusta, soror Imperatoris. Nam cum admirandus Thysius ter illi apparuisset, Martyres qui sub terra latebant indicavit, utque ad ipsū transferrentur præcepit, ut eadem depositione, parique cultu quo ipse fruerentur. Ipsi quoque quadraginta Martyres candidis vestibus amicti, eodem tempore temeritatos ei indicarunt. Res porro ipsa fidem omnem transcendere, nec facile expediri posse videbatur. Nam nec antiquiores clerici illius Ecclesie, licet saepius interrogati, nec alius quisquam, Martyres indicare potuerunt. Tandem vero cunctis jam desperantibus, Polychronio cuidam Presbytero, qui olim fuerat ex Cæsarii familiaribus, Deus in memoriā revocavit monachos illos qui olim locum incoluerant. Hic ergo ad clericos Macedonianorum profectus, eos de monachis interrogavit. Cumque omnibus jam defunctis, unicum ex illis superstitem reperisset, qui ad hoc ipsum servatus esse videbatur, ut quæsitos Martyres indicaret, rogavit hominem, ut sibi diceret, utrum sacras reliquias in supradicto loco reconditas nosset. Sed cum illum ob pactum quod cum Eusebia pignerant, non nihil tergiversantem visideret, divinam ei revelationem, & instantiam Augustæ, ipsorumq; omnium desperationem exponit Polychronius.

καὶ ὑπάτη καὶ τὸ δέχεσθαι αἰτίαν τοῦτον,
θανέσται αὐτὸς τὴν γαμέτην παρεῖται τὸν θό-
ραν σοργῇ εὐαγγέλῳ. τότο δὲ εἰς τὸν περιπο-
λιταῖς συνέδοξεν, τὸν δέ φίνεις κακεστι-
νας ἀπόλληλος, καὶ αὐτὸς τὸ δύσματον τοῦ βη-
σκέαν ὄμοφεον τούτος. οἱ δὲ πρόφατοι
ἐγράψαντες κατασειών κήποις τοῖς τοποῖς, οἱ
ἄντας αὐτὸς πλησίον τὸ γαμέτην τοῦτον
προσφρούμενοι μοναχοί, οἱ λαζή μελισσο-
σταν, μηδὲν περιττῶν μαρτύρων ὄμολογοτά-
τες καταπέσονται. ὃ τοιούτος μὲν ταῦτα, γῆ-
τε καὶ Φορούτις ἐπιβληθένται, πᾶς οὗτος δέ
πιθεῖται μαλάιδης καθότι αὐτὸς κακοστός
εἰς τηλίκια θυσίας τὸ μάρτυρος, μεγαλοπεπτι-
ναὸν τῷ θεῷ σὺνταῦθεν εἰνεστούσῃς εἰς τηλίκια
μελῶς ὥδε αἴφαντι λικατοντο προφεμένον.
πον, οὐ περιποτοντο προσελθεῖν χρεοντο οὐδεὶς εὔλε-
το, πλαστός οὐδέποτεν καὶ εἰπιφανεστέραν παρ-
σκναίται τῷ μαρτύρῳ την θύραν, οὐδὲ δι-
ράστης την Σεοφίλδαν πολλαῖς εὔλετον.
δελφοὶ πλαχεία ή βασιλίς εἰπιφανεῖς
αὐτῆς τετονός θαυμάτος οὐδεῖς οὐδεῖς,
γῆν κευτόμενός εἴπειν τοις, καὶ μελίσσων
τοις εἴσιτον σκέπειντον. οὐδεὶς τοις οὐδεῖς
σεως καὶ τιμῆς μελέχεων ἀμαρτιῶν αὐτοῖς
τεορειδούντα χλαδιάσιν μετεισιταντο
πράγας, καταδηλώς αὐτῆς σφαῖς επομπαί
δόκει τι τισεις εἶναι κείτοντο πρότερον, καὶ
ταντελῶς αἴπορον. εἴτε γὰρ οἱ παλαιότεροι
τῶν σύνταῦθεν πλεκάνων πολλάκις εὔλετον,
εἴτε ἀλλοί οὐδεῖς καταμηνεύεισθε ταμ-
πυρας· τὸ δύτελενταῖον, πάνταν μηχανά-
των, πολυχρονίᾳ την πρεσβύτερον, παῖδα
χρονιδύρῳ τῶν κατασειών οἰκέων, ἀγετόθεον
εἰς νῦν τὰς ποιεῖς τὸν πόπον οἰκοσιαῖς μονα-
χές· καὶ παρεστάς μακεδονιανόν κλητικόν
ελθων, επινηθάνετο καὶ διέλει. οὐδὲ πα-
των τελεκευτικότων, ἔνα μόνον περίστατο
ρων οἷς Πτολεμαῖος τῶν Πτολεμαίων μα-
τύρων ἔτι πεφυλαγμένον οὐ κάπως, εἰδεῖται
Φράζειν, εἴγε ιερά λέγεται εἰδεῖν πότον δη-
λαθεῖται χωρέντιον κευτόμενον· εἴπει δὲ δια-
τασ περὶ δισεῖσαν συντίκας, οὐδὲν αὐτοῖς πο-
λυχρονίᾳ οὐ ποταμοῖς οὐδροῖς, καὶ την θεαν
εἰπιφανειαν ἐδήλωσε, καὶ της βασιλίδης
τας οὐχίστης, καὶ αὐτῶν την αμυγανα.

συνωμολόγησεν αἱρητῇ τὸν θεόν ἐπιδεῖξαι τῇ
κεφάλῃ· βέπαιδα γένετε οὐτε, ἐπὶ πόγερον
ταπήγμαντες τῷ μοναστικῷ ἐκδιδασκόμε-
νον, ἀκελῶς ἐπίσασθ, μάζιν υφεις κεῖσθαι εἰ-
τὸν δισεῖας Σορόν· μηδένα μήποι, πότε-
ρον ὑπὸ τέμφωσι, ἡ ἔτεσθι καθεστηριζούσεισι,
ποπολὺ παρελθεῖν χρέον, καὶ τὴν πατέρεων
ὅψιν τὸ πατέρα εἰς τὸν δικαίον Φανόμφρον ἀμειφθῆ-
ται· Εἰ μὲν ἐφι πολυχρεώνθ, ἐτὸ αὐτὸν τέ-
ποντα μέσητιαι γαρ θεραυλούχῳ τῇ ταφῇ τὸ
κατασείς γαμέτης· καὶ αναλογίζομεν θερα-
πέλας παρακειμένης λεωφόρος, εἰναὶ γάντιον
κεῖσθαι εἰτὸν αἴμενα βηματίζετο τὸν ανα-
γνωστῶν· ἐκεῖνον ὑπολαβεῖν ὁ μοναχὸς εἶπε· Καὶ τὸ
δισεῖας σορῷν περὶ τὴν κατασείς γαμέτης
ζήτησεν· καθόπι καὶ φειβεῖται· Καὶ πολλὰ συν-
τονισταὶ πληραίς, Καὶ ταναγταὶ σωθεῖν δάματος
θηκαί εἴχεν ἐπειδὴ τὸ ζείην μάρτυρα οὐστήθηνται,
καὶ τοιεσσι λείψανα αὐτοῦ θύμου, ματθεσταται-
ταὶ βασιλίς, παρασταταῖν εἴχεσθαι τὸ εἴργε-
ναντορυθμότος τε τὸν φειτὸν αἴμενα καχώρεις, Βι-
ριθητὴ τὸ κατασείς γαμέτης θηκη· κατὰς
συνέβαλε πολυχρεώνθ· ὅληγον δὲ διεσταῖς ἐκ
πλαγίας κατέστρωμα πλάνθων ὄπλῶν, ισχυ-
τεωςτε τῇ τέτων φειτολῃπτῆρας πλαξέ μαρμαστ-
ηνθός ἢν διῆτης δισεῖας ἢ σορὸς ἀπεδείχθη· καὶ
τὸ φειτὸν δικήπειρον ἐπικεκὼς μαλακὴνο-
ποτεφύρεος μαρμάρος ἡμιφιεσμένον τὸ δέ επί-
θεμα τῆς θηκης, ὥστε εἰς ιερῷν εἰσπικεῖτο τοιε-
πέζαν· ἐπὶ δέκρα ἐκαθῆσθαι οἱ μάρμυρες ἐκνέονται,
τετυπηματικούν διεφάνη· παρεεις ὡς τῇ πετεί-
βασιλέως οἴκων ράβδον λεπτοῦν πέντετον υπερυπερι-
κεν, διατὰ τρεπτήματος κατηκεν· Εἰ αἰμάτιας
μάρμαρος· εἰς τέτων γε ἀγαθαῖς ἐπιπλεό-
τοις εγγαγόμενοις, Καὶ τοιεσφειτωτέλμοντος καὶ
περδῆτην σορῷν ἀποκαλύψαντες, διρίσκυτοι
τὸν δισεῖαν· τὸ δέ τοιεσκεφαλῶν δέξεχον τῆς
θηκης, εἰς κιβωτοῦ οὐρηματεσεξεσμένον, ιδίω
ἔνδοντεν ἐκαλύπτετο· ἐπιθέματος καὶ ἐκάτερων
ἀπὸ περῆς τοῦ χάλκη σιδηροῦ ἐπικείμενος,
συνέχει μολέσθω συμπεπηγός· ἐπὶ δέ μέσει
τὸ ἀντιτρύπνια πάλιν αἴαφανεν, ἐπιταφέ-
τερον εδεικνυται, ενθάδιον εἴχεν τὰς μάρμυρας· ὡς
δὲ ταῦτα πηγάδει, συνέδραμον εἰς τὸ
μαρτύρεον, καὶ τε βασιλίς καὶ ὁ επίσκοπος.

A Tum ille vera esse confessus est, ea quæ Deus Augustæ revelaverat. Se namque, qui tunc admodum adolescentis monasticam disciplinam sub senioribus præfectis illic didicisset, compertum habere, quod Martyres juxta arcam Eusebiæ jacerent: nescire tamen, utrum sub templo, an alibi defossi sint, propterea quod multum temporis effluxerit, & prior loci facies in eam quæ nunc cernitur, speciem commutata sit. Ad hæc Polychronius: mihi vero, inquit, idem non accidit. Memini enim adesse me, tunc cum uxor Cæsatii sepeliretur, & exadiacente via publica judicans, conjicio illam jacere circa ambonem, quod est pulpum lectorum. Igitur, subjecit monachus, Eusebia arca juxta Cæsatii conjugem requirienda est. Nam & dum viverent, unæ erant ut plurimum: & ut mortuæ arcas vicinashaberent, paœter inter se fuerant. Cum igitur eo quo dictum erat, loco fodiendum esset, & Martyrum investigandæ reliquie, Augusta eâ re intellecta, jussit ut opus aggredierentur. Effossoque circa ambonem loco, reperita est arca conjugis Cæsatii, sicut Polychronius conjecterat. Et modico inter C intervallo distans ex transverso pavimentum coctorum laterum, & marmoreæ tabula magnitudine illi æqualis. Sub qua ipsius Eusebiæ loculus apparuit, & quod circa illum loculum erat oratorium, albo-purpurei marmoris crustis satis eleganter sectum. Operculum autem loculi, instar sacræ mensæ fabrefactum erat. In summa autem parte ubi Martyres jacebant, exiguum foramen apparuit. Tum vero adstantes quidam ex Imperatoris palatio, tenuerunt virgam quam manugerebat, per foramen demisit. Quam cum retraxisset, naribus admovit, & unguenti odorem suavissimum olfecit. Eatas & operantibus, & iis qui adstabant, animos addidit. Statimque de teatro loculo, Eusebiam reperiunt. Id vero quod ad caput ejus eminebat, in arcæ formam undique dedolatum, proprio intus operculo tegebatur; & utrinque ad labra impositum ferrum plumbo solidatum, operculum continebat. In medio vero foramen rursus apparens, adhuc manifestius ostendit, Martyres intus conditos esse. Quæcum nuntiara essent, confessim Augusta, & Episcopus, ad Basilicam Martyris accurrunt.

Iiji

Ac protinus ferreis vinculis operâ artificum circumquaque exemptis, operculum facile posthac extractum fuit. Sub quo magna copia unguentorum, & in his duas Pyxides argenteæ reperte sunt, in quibus sacra reliquia erant reconditæ. Ac tum quidem Augusta, facta oratione, gratias egit Deo, quod ipsam tanta visione dignatus esset, & quod sacras reliquias tandem reperisset. Postmodum vero, cum Martyres pretiosissimâ capsâ honorasset, eos juxta admirandum Thyrsum depositus: publica festivitate, ut par erat, & solenni pompa cum psalmodiis & competenter cultu celebrata: cui ego quoque interfui. Et hæc quidem in hunc modum gesta esse, testabuntur hi, qui festivitati interfuerunt: omnes enim ferme adhuc superfunt. Quippe hæc diu postea contigerunt Proculo, Constantinopolitanam Ecclesiam administrante.

ανάκτα ἐδίδα τῶν ἐπισημόνων αἰχματών των τῶν σιδηρέων δεσμῶν, οὐ πελῶς ἔγινον. Μη τὸ ἐπίθεμα· ιστὸς ὑπάρχοντο μύρα πολλα, καὶ ἐν τοῖς μύροις ἀλαβασερθῆναι δέργους δύο διέρεθησαν, εἰς τὰς ιερὰ λεγύναις. Τοῦ μὲν ἐν ἡ βασιλίς διχαρισμένη τοξότης διέστειλες ἐπιμυχθεῖσα τὸν ιερόν λήψαντα μῆρα ταῦτα, πολυθελέσατη θρηνοῦντας μάρτυρας, τοῦτο τὸν θεωρεῖσθαι. δημόσιες ἐοῖσθης, ως εἶνος, κατὰ τοπονύμους πριν καὶ πομπής σὺν γαληνῷ διέλειπεντος, ηὔσιος εγγεγραπτός. Χρόνοις ἔτελον μᾶλλον οὐδενός, οἱ στρατικοὶ τῆς τῇ ἐοῖσθη μαρτυρόστοις, ξεδόνγεται πατερες αὐτοῖς, καὶ θόπον πολλῷ θεροντικόν πολλαχούς ἐπιλεγοντοί. την καντακινεπόδης σκηλησίαν.

CAPUT III.

*Iterum de virtute Pulcherie, ac sororum
jus: & quam Deo charafuerint.*

Sed & aliis in rebus, Deus id quod venturum erat, Augustæ sibi prænuntiassè dicitur: multaque tum illi, tum sororibus accidisse fama est, quæ Dei erga illas amorem testarentur. Nam & illæ idem vivendi genus institutumque se cantantur. Erga lacerdotes ac sacras ædes promptæ ac sedula: in peregrinos, egentes ac pauperes munificæ. Mensa ut plurimum eadem est omnibus, idemque procelius. Noctu atque interdiu Hymnos Deo simul canunt. Et prout honestarum mulierum consuetudo est, texendi & hujuscemodi operum studiosæ sunt. Otium enim ac desidiam, quamvis Augustæ, & in Imperio natæ atque educatæ, sacra virginitate quam profitentur, indignam esse censuerunt, & à vita sua procul amandarunt. Qua de causa cum Deus manifeste propitius esset, carumque domum præsidio suo tueretur, Imperatoris quidem & ætas & Imperium indies crescebat. Infidia vero & bella, quæcumque adversus illum conflata erant, sua sponte dificutiebantur.

AΟΥΘΩΣ ἐπὶ ἀλλοις περιγραφαι πολλάκις τὸν θεὸν προσαφαντικό τοι μελοντὴ βασιλιδί, ἐπλείσα θεοφίλαν μεγάρεντα συμβούνται φειδεῖσθαι καὶ τὰς αὐτῆς ἀδελφάς ἐπεὶ καὶ αὐται τὸν ιστον πολλούσι τρέπον, φειδεῖταις τὰς ιερέας, καὶ τὰς δικηνεισοκας πειδοῦσται, καὶ φειδεῖταις δειρύες ξενας καὶ πιλοχρεῖς φιλοιμεμδραι τραπεζαὶ περιθεῖσθαις επιπανή αὐλῇ πάσαις κονῆταις ιωρέοις ημέραν τὸν θεὸν ἴμεντοι καὶ ταῖς αἴξιαγάσων γυναικῶν νόμῳ. οὐ φασι τοῦ τοιούτων ἔργων ἐπιμελεῖται φειδεῖσθαι δεργίαις, καίπερ βασιλεύεσσαι καὶ τοι βασιλείους τεχθεῖσαι, καὶ τερψθεῖσαι, παρθενίας ιερέας καὶ μεταποιησανταῖς καὶ τὰς οἰκεῖας βίας αἴφωσταις διατάσσαις φανως ἰλεωντὶ τοῦ θεοῦ καὶ τὰς αἴεντας οὐπερμαχεῖσθαι, πειδεῖσθαι, οὐδὲν καὶ τὰς δεργίας ἐπεδίδεις πάταστεθεῖσαι, καὶ τὸ οὐλεμόντος κατ' αὐτὸν συνιαμβούσαις αὐτομάτως διελένεσθαι.

Kef. δ.

CAPUT IV.

Defendere Persarum. Item de Honorio &
Stiliceno: & de rebus Roma & in
Dalmatia gestis.

TΟΤΕ γενισέργαι μηνεis μάχην κεκυν-
μένοις, ἐκαθίστοις αποδιάς αρχές ρω-
μαίες ἔτεντο. σελίχων δέ τὸ ὄντεις σραῖς
πηγέμηρος, πότοις ὡν ὡς δύχεριον τὸν γέα
τοι εαυτὸς πατέρων αὐγοροῦσαι βασιλέα
καὶ τὴν ἑώ, καπνούσαι τρέψατον ἐν πάσειν σρα-
τιῶν. οἵτινες πεστεροι, ἐτι τοισιν δέκα-
δις, κατασάσις εἰς εχθροὺς τοῖς αὐτὸς ἀρχούσι,
ἔβεβλεν πατέρων εἰς τὸ συγκρέσατον βασι-
λεαία καὶ σερπηγές ἐρμαίων αξίαν ταχε-
ίσας αἰλασίχωτον πηγαμένων τὸν γόντων,
περιτρέψατο καταλαβεῖν τὰς ἀλυρίδες καὶ
ιπαρχοναύσιον κατασάντα τὸν ἰόσιον πεσοπέμ-
φος, συνέτειν καὶ αὐτὸς συνδραμεῖσθε μῆ-
τρὸν ἐρμαίων σερπηγέων, ὡς καὶ τὰς τῆς
ὑπηκόους ὑπὸ τὴν ὄντεις δῆθεν πηγαμονίαν
ποιήσαι. καὶ οἱ μὲν αἰλασίχωτοι τὸν περὶς
τῆς δαλματίας καὶ πανονία γῆς βασιλέας, εἰ-
δῆγες, καταλαβεῖν τὰς ὑπὸ αὐτὸν πῆδην εἰς
τὰς ἡπέρας καὶ συγχρόνιαν εἰλασθα προσομί-
νας κερνον, απραιτοῦτον εἰς ιτα-
λίαν μέλλων γὰρ ἐκ δημητρίου τῷ ταῖς συνιδέ-
μέναι, ὄντεις γε αμματινέπεργέην. ἐπειδὴ
τελεστον δηκάδος, ὀλευσθεὶς μὲν ὄντεις
φιδοῖ τῇ αὐτῇ τὸν αἰδελφοῦ ἐπανελθεῖν
εἰς κωνσταντινοπόλιν, καὶ πιστὸς ἀρχούσας
γαστήσαι τὸν Καίσαρα καὶ βασιλείας.
εἰς δέ γὰρ μέρος αὐτὸν ἔχων, ἐδεδίη μάτι-
πατοι διατένεον, ἐτομοῦ ὡν αρχές ἐπιβε-
λλεῖν πόλην μέλλοντα ἔχεις τὸ δέ, περίσσε-
λιχον εἰς τὴν Ιταλία μενεῖν τὸν ὄντειον, αναγ-
καῖον εἶναι τότε εἴπων, καθότι κωνσταντίνος
τις ἐτύχανεν εναγχοῦτο εἰς τοιαντα τυραν-
νίτοις. Τατεροι δὲ τῶν σκύπτρων δὲ λαβεῖσον
ρωμαῖοι καλέσοι, καὶ γεράμματα βασιλέως
λαβεῖν, ἐπιτέποντα αὐτας τὴν εἰς τὴν
αιαλέων αἴφεσσα, ἐμετέλειν εἰδημεῖν, τέσ-
ταρας δεθμές σραῖωνται καταλαβεῖν. εἰ-
τέτω δέ Φίμις διαδραμέσον αἰς ἐπιβε-
λλεῖ τῷ βασιλέα, καὶ εἰπι τυρανίδα τῷ

Enim per id tempus, Persae qui-
dem cum ad bellum proutiissent,
centum annorum inducias cum Roma-
nis pepigere. Stilico vero Magister mi-
litum Honorii, cum in suspicione ve-
nisset, quod filium suum Eucherium
Orientis Imperatorem renuntiare vel-
let, à militibus qui Ravennæ erant, occi-
ditur. Hic porro jam antea, superstite
adhuc Arcadio, cum adversus duces il-
lii inimicities suscepisset, utrumque
Imperium inter se committere studue-
rat. Cumque Alarico Gothorum Duci
dignitatem Magistri militum ab Hono-
rio imperavit, horratus eum fuerat
ut Illyricum occuparet. Et præmisso
Jovio, qui Præfectus Prætorio per Illy-
ricum erat constitutus, se quoque cum
legionibus militum Romanorum illuc
accursurum promisit, ut eam Provin-
ciam sub Honorii ditionem redigeret.
Et Alarius quidem ex regione Barba-
rica juxta Dalmatiam & Pannoniam,
ubi degebat, assumptis Gothis qui ipsi
parebant, in Epirum profectus est.
Cumque longo temporis spatio illic
substituisset, re infecta in Italiam redit.
Nam cum ex compacto iter facturus
esset in Illyricum, Honorii literis est re-
tentus. Post obitum vero Arcadii, Hon-
orius quidem, ut fratri filio consule-
ret, Constantinopolim proficiisci decre-
verat, & fidos illic Comites constitue-
re, qui salutem & Imperium pupilli con-
servarent. Nam cum illum filii loco
haberet, verebatur ne quid ei accide-
ret, quippe qui ob teneram ætatem in-
sidiis obnoxius esset. Verum cum jam
iter arrepturus esset, persuasit ei Stilico
ut in Italia remanseret: necessarium id
esse affirmans, propterea quod Constan-
tinus quidam Arelate tyrannidem pau-
lo antea invasisset. Ipse vero altero ex
sceptris, quod Romani Labarum vo-
cant, accepto, una cum Imperatoris lite-
ris, quibus Orientalis expeditio ipso
committebatur, proficiisci jam parabat,
sumptis secum quatuor legionibus. In-
ter hæc vero, cum rumor sparsus esset,
illum Imperatori insidias struere, &

adscitum in societatem potentibus, filio A
suo Imperium parare, milites seditione
facta, Prefectum Praetorio Italiae, &
Prefectum Praetorii Galliarum; simul
Magistros militum, & reliquos qui in
prolati opere principias dignitates gerebant,
interficiunt. Ipse quoque Stilico à mi-
litibus occisus est Ravenna: vir si quis
unquam, ad magnam potentiam eve-
ctus, & qui universos, ut ita dicam, Ro-
manos ac Barbaros sibi parentes habuit.
Ac Stilico quidem, cum in suspicionem
venisset quasi Imperio insidiaretur, hoc
modo interiit. Sed & Eucherius ejus
filius, una interfactus est.

B

C A P U T V.

De diversis Gentibus que bellum intulerunt Romanis, & que Divinā providentiā devictae sunt, aut foedus cum Romanis pepigerunt.

Accidit præterea codem tempore, ut Hunni qui in Thracia castra habebant, nemine eos aggrediente ac persequente, pluribus suorum amissis, cum dedecore terga darent. Quippe Uldis, Barbarorum qui circa Danubium erant regulus, cum ingenti exercitu amnem transgressus, in finibus Thraciæ castra metatus fuerat. Cumque urbem Mœsiæ, quæ Castra Martis dicitur, proditio- ne cepisset, inde in reliquam Thraciam excursiones faciebat. Nec fœdus cum Romanis facere præ superbia dignabatur. Et cum aliquando Magister militum Thraciæ cum illo verba facret de pace, ille solem orientem demonstrans, facile sibi esse dixit, universam quam ille radiis suis collustraret terram subigere, si vellet. Cumq[ue] hujusmodi minas intentaret, & tributum pro libito impe- raret Romanis, jubereret quæ ut ea condi- tione pacem haberent, aut certe bellum exspectarent, resque in maximo discri- mine constituta essent, declaravit Deus quantum hujus Imperii curam ac sollici- tudinem gereret. Etenim paulo post, in familiarior colloquio cum domesticis Uldis ejusque Ordinum ductoribus, verba facta sunt de Romanorum Republica, deque Imperatoris humanitate: quantis præmiis viros bonos ac fortis remun- raretur. Illi vero non sine Divino nutu, istorum amore capti, ad Romanos trans- fugerunt, & castra cum illis junxerunt,

K_εΦ. ε'.

Περὶ Διαφόρων ἴθυμον ἐπιστρατευσάντων ἡμέσιον, καὶ διὰ προνοίᾳ ἡττηθεῖστων ἀλλοι μὲν τῷ ὑπερβολῇ
τετομέσιν.

χωρίς αὐτούς τε λαγμένους ὁδὲ γλάρις περὶ τὸ πόδι μόλις διεσώθη, πολλὰς ἀποβαλλόν, ἀρδεῖν δὲ τὰς καλυψόμενὰς σκέψεις ἔφενται δὲ τοῦ Βαρβαροῦ, οἰκανῶς πολυάνθετον, τὸν Σιάδην πεπεσεῖν συμφορᾷ ὑπερέσσων γόνη τῇ Φυγῇ, οἱ μὲν αὐτῶν αὐτρέπτων οἱ δὲ Ζωγροθέντες, δέσμοις περὶ τὴν καντακύοπολιν ἐξεπέμφθησαν δέξαν δὲ τοῖς αὐτοῖς διανέματα ταῖς, μή πλῆν δὲ οἵτις νεωτερίσωτι τὰς μὲν, ἐπ' ὅλης πρημάσι αἴπεδονθε. τὰς δὲ, πολλοῖς σεῖνα δελέσσεν παρεδόσαν, ἐπὶ τὸ μάτια κανιζαθεῖτο πόλεως, μήτε πάσιν διέσωπε ἐπειδαν, καὶ τῇ μέτη θαλάσσῃ χωεῖσθαι τὸ ζηνωπενον θύλαιος Τόπον ἐπ' Τάτων τε πλῆν δὲ απεστολας αειλίφθεν, αλλαγῇ διατείνειν εἰσίχθησαν πολλὰς δέεται τοῦ θεριναῖς τε τέλεαμα, περὶ τῷ καλυμένῳ ὄλυμπω ὄρει, σποράδην οἰκεῖας, καὶ τὰς αὐτοῖς λόφους καὶ οπωρίας γεωγενέας.

Κεφ. 5.

C

CAPUT VI.

De Alarico Goto, & quomodo Romanam repentina insultu adoratus, cum graviter affligerit.

ΤΑΜΕΝ έν περγές ἔω τὸ δερχομένης, πολέμων απότητο, καὶ σὺν κόσμῳ πολλῷ ιδίωτες καθά τινα πάνταν δέξαν λιγότεροι ὄκρατῶν. Ταῦτα περγές δύσιν, ἐν αἰταξίαις λιπολλῶν ἐπανισαμένων τυρεύνων οὐνα δὴ μῆτραν σελίχων αὐταίρεσιν, αἰλαίριχος δὲ τῶν γότων ἡγεμόνως, περγές δέδουσαμενος φεύγοντες περὶ οὐρανού, απέτυχε καταλαβεῖν τὴν ρώμην, ἐποιόρκιδος πολλὰς βαρβαρες ἐπιτίσας θύμειδι τῷ πολιαμῷ ὥστε μητροκομίας ταύτης τοῖς εὐ τῷ πόλει, διπλοῖς τοῖς δέξειν οὐρανοῖς τὸ ρώμαιον ἐπίδοντο. Χρονίας δὲ γρομένης τὸ πολιορκίας, λιμετεκαὶ λοιμῶς τὴν πόλιν πιέζοντο, δελλῶν τε πολλῶν, καὶ μάλιστα βαρβαρών τῷ θύμῳ, περὶ τὸν αἰλαίριχον αὐτομολύντων, ἀναγκαῖον εἰδόκει τοῖς ἐλληνίζοσι τὸ συγκρήτα, θύμοντι τῷ καπιτωλίῳ τοῖς αἴλλοις ναοῖς δοδοκοι γάρ τινες ἐπὶ τοῦ μετακληθέντος

A una cum Barbaris qui sibi ipsis erant. Ulidis vero in ulteriore fluminis ripam transgressus, ægre tandem evasit, multis quidem suorum amissis: Sciris vero ad internectionem deletis. Erathæc gens Barbara, multitudo hominum abundans antequam in hanc calamitatem incidisset. Nam cum hi tardius quam reliqui fugissent, pars eorum truncati: pars capti vincitique, Constantinopolim transmissi sunt. Cumque Magistribus placuissest eos per varia loca dispergi, ne quid novi, ut pote numero prævalentes, tentarent: alios quidem exiguo pretio vendiderunt: alios vero gratis in servitutem dederunt: ea conditione, ne unquam Constantinopolim ingredierentur, neve in Europæ regiones ullas pedem inferrent: sed interpositi maris divortio à locis sibi notis separarentur. Ex his, non exigua pars restita, eorum scilicet qui emptorem non invenerant, alius alibi habitare jussi sunt. Multos certe in Bithynia vidi juxta Olympum montem, qui hac illac sparsi degabant, & colliculos illic vallesque subiectas arabant.

acciti, fulminibus ac tonitruis barbarerum hostem fere abacturos spondebat. Idque à se factum esse jaetabant Narniae, quae urbs est Tulcia; quam prætergre- diens Alaricus tunc cum Romanam con- tenderet, haudquaquam cœperat. Ve- rum istos nihil urbi profuturos fuisse, ipse exitus declaravit. Certe qui men- te valebant, hæc Romanis ex Dei indi- gnatione evenisse perspiciebant, ob vin- dictam eorum quæ pœna luxu atque in- temperantia, erga cives simul ac pere- grinos injuste egerant. Itaque ajunt pro- bum quendam Monachum ex his qui in Italia erant, Alarico Romanum properanti suafuisse, ut urbi parceret, nec tantorum malorum auctor existeret. Cum Alari- cus respondisse dicitur, se non sua spon- te hæc aggredi: sed quendam sibi assi- due molestum esse, qui ipsum urgeat, Romanique expugnare jubeat: quod & ille tandem fecit. Pôrro cum urbem obsideret, plurimis muneribus acceptis, aliquanto temporis spatio obsidionem solvit, cum Romanipæcti essent, fe Imperatori persuasuros, ut illum in amici- tiam reciperet.

αὐτοῖς τε υπάρχει τῆς πόλεως ὑπηρέτου
ποιοῖς καὶ βρεφοῖς ἀπελάσον τε βασιλέας
καὶ χρυσὸν τοιούτον αὐτοῖς εἰργάσθαι τοῦτο
πόλιν τῆς Θεσπίας, ἵνα παρεῖλας
χρέος εἴπιτε τῷ ρώμῃν οὐχ εἶλεν· αἷλα τοι
μὴν δεῖν ὄφελος εἴσεσθαι πόλιν, οὐδὲποτε
ἔδειξε· τοῖς γὰρ δὲ Φροντίσιν, οὐτούς θεούς
κατεφάνετο ταῦτα συμβαίνεντα ρώμαιοις, τῷ
ποιλεῖ ὃν αὐτοῖς υπὸ πολλῆς βασιλείης
ἀκολασίας εἰς ἀνθίξεα ξενες αδηματήμορφοι
λέγεται γενναγαθός περ τῷ οὐταλια μητ-
ρῶν, σπέυδοντι εἰπεῖ τῷ ρώμῃν ἀλειχυπαραι-
νεσται, φεισαδαγήτης πόλεως, μηδὲ τηλε-
τῶν αὐτοῖς γέμεις κακῶν τὸν ψφάναι, μετά
ἐκὼν τάδε επιχρέει ἀλλά ποιητοῦσι
χλῶν αὐτοῖς βιαζόται, καὶ επιβάσει τῷ ρώμῃ
πορθεῖν οὐδὲτελθιῶν εποιοῖσεν· εἰ φέτος
πλεῖστα δῶρα λαβῶν, επιχειροτι-
νάτην τολμορχίαν ἔλυσε, συνθεμένων
μάιον τὸν βασιλέα πέσθει εἰς εἰρηνήν
δέχεται.

CAPUT VII.

C

KεΦ. 2.

Quomodo Innocentius Romane urbis Episcopus legatos misit ad Alaricum. Item de Iovio Prefecto Praetorio Italia: & de legatione ad Imperatorem, & de his quae Alarico contigerunt.

Πιετί ιντερεστίτική της προσευχής φάμε λεπτότητα, και
διαπρεβούσατο πρὸς ἀλόγονον καὶ σφή λέσχη τὸ θεῖον
ὑπάρχειν καὶ πιετί της εἰς βασιλία προσείναι, κρίσαι
ἀλαρήχω συνέσθε.

Quamque hac de re legatio missa esset, hi qui in palatio Principis Alarico adversabantur, paci obstabant. Postea vero cum Innocentius Romanæ urbis Episcopus legatos mississet, Alarius Imperatoris litteris evocatus, Ariminum venit, quæ urbs ducentis ac decem stadiis distat Ravenna. Ibi dum ante muros urbis castra posuisset, Jovius Praefectus Praetorio Italæ cum eo collocutus, Alarici postulata Imperatori significavit, eumque codicillis Magistri utriusque militiæ honorandum esse. Verum Imperator, quod quidem ad pecuniam & annonas pertinet, quas poscebat Alarius, Jovio utpote Praefecto potestatem concessit. Dignitatem vero se nunquam daturum respondit. Porro Jovius legatum ex palatio missum in tentoriis Alarici prætolatus, satis inconsultè coram universis Barbaris,

Γενολόγις ὁ πεζοτέτα πρεσβείας, οὐασ-
αντία πεζοπόνες ἀλαειχώσιτος βα-
σιλέοις, ἐνεπόδιζον τῇ εἰρηνῇ μὲν ταῦτα
πρεσβευταὶ σαμενεῖς νοοκενῆς θρωματικο-
πε, μετακλιθεῖς ἀλάριχος τερψιμοῖς θε-
σιλέως, πήκεν εἰς αρχέμπονον πόλιν, διακο-
δίσις ταδίοις τὸν ράβεντος αφεστοῖς οὐασ-
ζας σκηνὰς ἔχοντι τεργάτων τεκτῶν, εἰσόργη-
τελ θανάσιοις τὸν ιταλιαςύπαρχος αὐθικοτε
βασιλεῖτην ἀλαειχοῖς αἴτην, καὶ οὐασθε-
τοῖς αὐλόντι μητραῖς τραβηγὸν διναμεῖς ἐκά-
ρας· οὗτοι βασιλέως χειρομόταν μην καὶ σύντε-
σιν ὠντέσθι. οὐαστάρχωιοῖσι τηνὶς τοιαὶ οὐασ-
θωκεν· αξίας γε ποτὲ μετασθίσι αὖτις οὐα-
σθηλωσεν· αθέλωσις γε ιδεῖ. Οὐαστὴ τὸν αλαειχο-
σκηνῆν αθειμένας τὸν ἐπὶ τῷ βασιλεῖον αὐτο-
σαλιμένον, ἀνατινάσκην ὄκελεν παρεβίνεται

βαρβάρων, οὐδέξαισι τῷ βασιλεῖ ἐπί γῆς δὲντος τῷ αἰξιωματῷ ὥργωτες αἰλαγεῖσθαι τὸν ιεροτεμφύρῳ, αὐτῷ φρεντῇ σάλπιγγι σημίνας, επὶ τῷ ρώμην πλανεῖσθαι στρατοῖσι τῷ μητρόποντῇ τῷ βασιλεῖ αἰλαγεῖσθαι σπάδαζεν, αἴσχλοδεῖσθαι τοστέρεον πεπεσῶν, τῷδε τῆς σωματείας τῷ βασιλέως αἵλος ὀμοσε, καὶ τέσσαράς αἱρχοτασ παρεσκευασ, μήτολε εἰείνην θέας τῷρες αἰλαγεῖσθαι σοκεῖσι μακεστὸν μεταμελητεῖσθαι βαρβαρῷ, ἐδηλώσει μηδὲν αἰξιωμάτων διεῖσθαι συμμαχοντὸν ταρεζεῖσι ἑαυτὸν ἐπὶ μελεία στεδόσσει, καὶ οικήσι Σπάσων, τῷ πάντι ρώμαιοις επιπλασμάριοι.

A Imperatoris mandata recitare eum iusfit. Tum Alaricus ob negatam dignitatem indignatus, perinde ac si contumeliā affectus fuisset, illicet signo tuba dato, Romam versus contendit. At Jovius metuens, ne Imperator ipsum Alarico favere suspicaretur; inconsultius adhuc quam antea, per salutem Principis & ipse juravit, & alios proceres jurare compulit, nunquam se cum Alatico pacem facturos. Barbarus vero non ita multo post paenitentiā ductus, scripsit sibi nihil opus esse dignitatibus. Ceterum se Romanis socium fore, dummodo modicum ipsi frumentum præberetur, & loca ad habitandum, quæ Romanis haudquaquam magni momenti esse videbentur.

Κεφ. η'.

CAPUT VIII.

Derebellione Attali, & comite Heracliano.
Et quomodo Attalus pedibus Honorii posse
ad voluntatis veniam impetravit.

Πιεὶ τῆς ἀποστολας ἀπτάλι, καὶ τῆς βρατηγῆς πρακτείαν. Καὶ οὐσιον προσπειάν οὐαρια εισγενόμενη, ἔτυχε.

Επεὶ δὲ ἀπέτυχε φειτέτει τῷρες αἰλαγεῖσθαι σοκεῖσι, ἐπολιόρκη τὴν τόλων· καὶ δέ εἰς μετεστὸν τόρβον ἐλῶν, Βασίλειοι ρώμαιοις βασιλέα Φιόσαδε τὸν αἴταλον υπαρχονόντα τῷρες τόλων· ρώμαιοιν τῷρες αἰλαγεῖσθαι σοκεῖσι, αἴλαστας, χρονεῖται αἰλαρίχος, σράπηγος ἐκαίσεας δυνάμεως· αἴδειλφος, ἐδήλειται μακρούς λαμπτρᾶς μάλα πεπονημένου, ὑπιχνέμῳ. Οπάτεια τῇ σογκλήτῳ φυλάξειν, καὶ τὴν αἰγυπτίου Σπάσαντει περὶ εἴω αἴχομετον, ὑπήκοον Παλαιοῖς ποιησαι ήδον μηδὲ αἰλαγονύμενος, ἐδέεις ἐνιαυτὸν ἀλόγηνον ήμελητας βασιλεὺς καλεῖσθαι· μάλιστι δέ τοι τοιαχεῖσι, ὑπιχνάμενοις αἴμαχητὶ τὸν αἴτελκην κατέξειν, οὔτε αἱ αειχωρέπειδη, μελείαν δίνειν εισογηταμόρφω πέμψαιεις καεχηδόνα εἰπὶ ἀναιρέσει τὸν ὄνωρεις δέχονται, εἰδυτοῦσα Σάξονα διντοφεύτειων, οὐ τοσεστήσατο τὸν αἴτον βασιλικὸν Σάξον, φασκοντι καίναι κάντατὸν ἐκδημενεῖς λέσιν παρ αὐτοῖς τελατερύον, ὡς παρεῖσιν οὐεις αἴτεσαλμόν, γράμματι σωνάτῳ ὁ διάτιμα καλεστι, παῖσαι τὸ δεχησηγαλδανὸν,

Vbi vero missa Episcoporum legatione, bis repulsa hujus rei passus est, Romanum reversus, eam iterum obledit. Et ex una parte capto Portu, Romanos vi compulit, ut Attalum qui tum Praefectus urbis erat, Imperatorem crearent. Cumque Romani ad reliquas dignitates promoti essent, Alaricus Magister utriusque militiae constituitur: Ataulfus vero frater uxoris ejus, comes domesticorum equitum. Porro Attalus convocato Senatu, orationem habuit prolixam, & admodum splendide elaboratam: pollicitus se jura patria Senatus servaturum, & Aegyptum ac reliquias Orientis Provincias sub Italorum ditionem redacturum esse. Ethicquidem talia magnifice jaetabat, qui non unius quidem anni spatio Imperatoris nomen erat retenturus. Verum induetus à quibusdam vatibus, ipsum citra pugnam Africa potitum esse pollicentibus, nec Alarico credidit, qui modicam militum manum Carthaginem mittendam esse suadebat ad perimendos Honori duces, si ipsius Imperio resisterent: nec Joanni, quem ipse Magistrum Officiorum creaverat: qui monebat oportere ut Constanus, quem ipse in Africam mittere decreverat, tanquam ab Honorio missus, Epistolâ solenni quam vulgo editum vocant, Heracliano qui

tum comes rei militaris per Africam A
erat constitutus , potestatem abrogaret. Atque id forsitan successisset. Nondum enim Afris quidquam inno-
tuerat de Imperio Attali. Porro ubi Constanus juxta vatum responsa Cartha-
ginem navigasset, Attalus qui usque ad eo mente captus erat , ut ne dubitate
quidem vellet, sed pro certo haberet, Afros sicut ipsi à vatisbus prædictum fue-
rat, Imperio suo subjectos esse, Raven-
nam versus exercitum movit. Postea-
quam vero nuntiatum est , illum jam
Ariminum pervenisse cum copiis Ro-
manorum simul & Barbarorum, con-
festim Honorius ad eum tanquam Im-
peratorem litteras dedit, missisque le-
gatis iis qui in ipsius palatio præcipuas
dignitates gerebant, illum Imperii
confortem libenter se habere significa-
vit. Verum Attalus, consortium qui-
dem Imperii recusavit: Honorio autem
scriptis, ut insulam aut alium quem vel-
let locum sibi deligeret, in quo privatus
degeret, omni Imperatorio cultu ni-
hilominus retento. Dum in eo statu-
res essent Honorii, ut paratas haberet
naves , quibus ad fratri filium naviga-
ret, si necessitas coegisset, repente sex
numeri , quatuor circiter armatorum
millia continentes, ex Orientis partibus
Ravennam insperato appulere , quibus
ille murorum custodiam commisit, Ita-
lorum militum animos ad proditionem
propensos reformatans. Interea Hera-
clianus occiso Constance, in portibus
ac littoribus Africæ custodes apposuit,
& mercatorum naves Romanam navigare
vetuit. Qua de causa cum famae urbem
premere cœpisset, Romani legatos ad
Attalum misere. Ille quid agendum
esset ambigens , Romanum redit, tan-
quam ea de re cum Senatu consulturus.
Porro cum famae tantopere crevisset,
ut cives tritici loco castaneis uterentur,
& quosdam humanas carnes comedisse,
suspicio esset: Alarius quidem suade-
bat, ut quingenti Barbari adversus Hera-
clianum mitterentur: Senatui vero &
Attalo visum est, Africam Barbaris
committi non oportere. Cum igitur
manifestum esset Deum Imperio Attali
adversari , animadvertis Alarius ,
frustra se laborare in negotio quod in
sua potestate situm non esset, de abolen-
do ejus Imperio pacificatur cū Honorio,

τὸν τηνικάδε τῶν ἐν ἀφεκτῇ σραῖσται ἔπι-
τεξαμιμόντων ἡγεμονίαν· ἵνας οὐ καὶ
τέτο περιχώρουσεν· χπωρὸς δῆλα γεγον
τοῖς ἐν λεύκῃ ταῖς ἄπλακον· επειδὲ καὶ οὐ;
τέτο τοῖς μάνιστι δόξαιν, ἐπλευσοι εἰς κα-
κηδόνα, ἄπλακον· ἐπιτοστονέλαθον
νέν, οὐ μὴ ἐάν φεύγαντις αἴξιν, απλαπε-
πειδα τοῖς ἀφέσις ὑσπικόντες ἔχον τῷ της
περιφρόντων μάνισταν, επιτεραδιψή της πατε-
νη ἀμαδέη γέγελην, εἰς δειρινον αὐχύν-
μη τῆς ἐωμαίων σελιδας καὶ τὸν βαρεῖσαν,
γεριφιδιανόνωεν· οὐδὲ βασιλεῖ, καὶ πεσ-
εύεται διὰ τῶν ἀμφ' αὐλὸν τὰς μεγίστας ἀ-
χαίας λαχίστων, κοινωνὸν ἀγαπῶντες τὸν βα-
σιλεῖας· ἄπλακον· τῷ μὴ κοινωνίας
κούτες ἀπαγενέται· δηλοις ἐάνωει, οὐδεὶς
πεπεπεις αὐλὸν ἔχον ναῦς, οὐ εἰ δέσποιει δη-
πλάσιον περιεστον αὐλαῖον φίδεν, ἀδυκίτος, οὐ
ἔξ αειθμοῖς αὐλῇ τελεανιχίλοις σραῖσται
νυκτῶς τῇ εαβένη περιεσπλαγχναὶ εἰς της
ἀνατολῆς· οἰστηις φυλακιώτων τεχνητο-
τρεψε, δεδιὼς τῶν ἐπιχωείων σραῖσται
ἔτουμον εἰς προδοσίαν· ἐν τέτευχη πραγματων, οὐ δι-
περεπεις αὐλὸν ἔχον ναῦς, οὐ εἰ δέσποιει δη-
πλάσιον περιεστον αὐλαῖον φίδεν, οὐ
ἔν τοις λιμέσι καὶ ταῖς ἀκταῖς ἐδρεῖς· οὐ
τὰ πλοῖα τῶν εμπόρων ἐκάλυπται εἰς εὔμη
αἰνάγεσθαι· λιμεῖ δὲ στρατευτικοὶ πολεμοὶ
τῆς ρωμαϊκῆς, πρεσβεύονται τοῖς τετταρε-
άπλακον· οὐ δέ, πορὸς τὸ περιστέλλειν αυτοχ-
νῶν, ἐπανηλθεν εἰς ἐώμην, οὐ μὴ της ουγ-
κλήτης συμβελούσθωμεν· ἐπικράτησε
δὲ τῇ λιμεῖ ἐπιτοστον, οὐ κατανοιαστι-
τε κακηδόνται, ἵστονονται δὲ της νη
ἀνθερωπίων απογόνων αἱρεῖται δια-
χθω μὲν συνεβέλενε πεντακοτες βαρε-
ιεῖς τῷ πρακληταρε πέμπεται· τῇ δὲ συγκρι-
τω καὶ αἴτια λιμέσι, μὴ δὲν πιστεύσῃ
βαρεῖσαντις τῷ αὐτοῖς αὐτοῖς βασιλεῖα, τη-
δὲν αὐτοῖς περιεστον τῇ αὐτοῖς βασιλεῖα, τη-
μαὶ σοκὸν ἐν αὐτοῖς κειμένων, συνιζεῖται
εἰκαταλύσεως τῇ αὐτοῖς αὐτοῖς περιεστο-

ποστον

ιποχέσδε λαβόν· τώντων τούς συνελ-
γόντων πόλεως, αποτίθεται αἴτηλο.
Γαστρίσθα τῆς βασιλείας· συναποτίθεται
ζάρας ζάρας καὶ οἱ αὐτὸς ἀρχοῦτες, καὶ συγκαθά-
μιλια επὶ τοῖς συμβεβηκούσι νέμεται πάσιν ἀνώ-
μῳ, ἐκαστοῦ ἔχει τὴν πιλήν καὶ τὴν αἴξιαν
ἥτις περιθεται μετελάγχανεν αἴτηλο· δέδημα
τῷ παιδὶ, ἀλαείχω συνιεῖ, τούτῳ δικάσθα-
τες τέως ἡγεμόνῳ· ἐν ρωμαίοις διάγειν.

A fide ab illo prius accepta. Proinde cum universi extra urbem convenissent, Attalus insignia Imperii deposituit. Similiter etiam comes ejus cingula deposuerunt: Et Honorius præteriorum veniam omnibus concessit, ita ut eum honoris gradum eamque dignitatem singuli retinerent, quam prius habebant. Attalus vero una cum filio suo apud Alaricū remansit, haudquaquam sibi tutum deinceps fore ratus, inter Romanos degere.

Κεφ. 9.

B CAPUT IX.

Despe quam presumperant Pagani & Ariani propter Attalum. Item de Saro fortissimo duce. Et quomodo Alaricus Remam per fraudem ceperit, & Basilicam sancti Petri inviolatam servaverit.

Ε Πίτετοις ἦ ὡδὲ αἴποθετηκόσιν, οὐ μέλεινος
Ε ἑδυσθόγενεν ἐλλινές τε καὶ χριστιανοὶ οἱ
διποτὺς δέρεις αἰρέστες οἱ μὲν γὰρ τεκμηρί-
μενοι τῆς αἴτηλης περιουσεως καὶ τῆς περιε-
ρεας αὐγωνῆς, εἰς τὸ προφανές ἐλληνιστὸν αὐτὸν
ἴγενο, καὶ τὰς παλείες αἴποδιδόντας, καὶ
αὐτοῖς καὶ θυσίας· οἱ δὲ, τῶν ἐκκλησιῶν οἰς
επὶ κανταύλια καὶ κάλενται πάλιν κατέκοντεν
ἄνθρωποι, εἰβεβαίως χοίτην βασιλείαν καθό-
τηνού βαπτίων εἰς ἄλλα στοιχοπασίες ήτη πε-
σκόπεται τὸν γότθων, καὶ καταθύμιοι· ἐπὶ τέ-
τρωπασίτε αὐτοῖς καὶ αἰλαείχω εἰτύγχανεν
επομένῳ γένερον αἴλαειχο· καὶ αλαλούσιν ταῖς
αλπίσ, χωρίον ἢ έτοι αμφιττάξεινονα σά-
δια διεστάς τῆς ράβεντος, εἰς λόγιας ἥλει τῷ
βασιλεῖ τῆς εἰρήνης σάρος δὲ τις βασ-
ιλεὺς τὸ χρονος, εἰς αὔροντα πολέμια πόκημε-
νος, αὐτοὶ τεταμούσις μόνος αὐτὸν ἔχων
τάπιας δύνας καὶ αρίστους, υποπλος ὧν αἴλα-
ειχοι διὰ περιθέσαι ἔχονται, ἐλογισατο μὴ
τοιούτου αὐτῷ τοῖς μεταξύ ρωμαίων καὶ γότ-
θων σπουδάς· καὶ δέξαπτόντες μὲν τῶν ιδίων
πανελθων, ἀναρρέτων τῷ βαρβάρων ὑπ-
τέτου δὲ εἰς ὄργην καὶ δέος καταστὰς αἴλα-
ειχος, τὴν αὐτὴν οὖτον αναστέψει καὶ πε-
ρικαθατεῖς, τὴν ράμπην εἶλε περιθόσια·
καὶ τοῖς αὐτὸς πλήθεσιν ἐπέτρεψεν ἕνεσιν,
οὐ διδωματο, τῶν ρωμαίων πλοστὸν αἴ-
πασιν, καὶ τάντας τους σίκους ληίζεται.

Hujusmodi exitum istarum rerum
permoleste tulerunt tum Pagani, tum ex Christianis ii, qui Ariani secundam sequebantur. Nam Pagani quidem, conjecturam capientes ex Attali instituto & ex priore ejus educatione, illum superstitionem Gentilium palam amplexurum esse sperabant, & templa ac sacrificia patria, diesque festos ipsis redditurum. Ariani vero, Ecclesiarum potestatem iterum se adepturos putabant, quemadmodum Constantii ac Valentis temporibus acciderat, si Attalus Imperium firmiter obtinuisse. Et enim à Sigelario Gothorum Episcopo fuerat baptizatus, atque idcirco & omnibus ipsis, & Alarico, gratissimus habebatur. Non multo post Alaricus, cum Alpes occupasset, locus est sexaginta circiter stadiis distans Ravennam, cum Imperatore sermones habuit de pace. Satus vero quidam natione Barbarus, rei militaris peritissimus, qui trecentos plus minus milites circa se habebat, sed fidos in primis ac bellicosos, cum ob priorem similitatem suspectus esset Alarico, fœdus inter Romanos & Gothos haudquaquam è re sua fore consideravit. Itaque cum suis repente irruens, quosdam ex Barbaris interfecit. Quam ob causam irā simul ac metu percitus Alaricus, eadem qua venerat via revertitur. Et Romanum iterum obsecram proditione cepit: suisque copiis permisit, ut singuli quantum possent, Romanorum opes diriperent, & universas domos deprædarentur.

K k k k

Ob reverentiam tamen erga Petrum Apostolum, Basilicam quæ circa illius tumulum magna est & spatiofissima, inviolatam esse jussit. Atque haec res impedimento fuit, ut urbs Roma funditus intericeret. Nam qui illic servati erant, quorum ingens fuit multitudo, urbem de novo instaurarunt.

ασυλην ενεμω μεροδεξα αιδον τη τρεσ τη διόσολον πέτρου, την αει την αιτη σερζι οικλοιαν, μεγάλεν τε και τολω χιλια φελεχτων· τηπι ο γέροντεν αιτον, τη μη αρδεν απολέας την ρώμην· οι διαστάθησεν, πολλοι γηποιησαν, παλιν την πλην άκησαν.

Caput X.

De muliere Romana, que castitatis egregium speciem edidit.

B

Περὶ τῆς ἡμεμένης γυναικὸς, εὐφροσύνης
καὶ εὔαμψης.

Propto cum, ut verisimile est in tantæ urbis expugnatione, multa acciderint, ego id quod Ecclesiastica Historia dignum mihi tum videtur contigisse, in praalentia commemorabo. Simul enim & pium facinus viri barbari, & fortitudo mulieris Romanae in custodienda castitate ostenditur. Uterque autem Christianus fuit, sed non eiusdem sectæ. Nam Barbarus quidem, opinionem Arii: mulier vero, Nicæni Concilii fidem sequebatur. Hanc cum juvenis quidam ex militibus Alarici eximia forma præditam vidisset, captus pulchritudine, trahebat ad stuprum. Cum autem reluctaretur mulier, totisque viribus obfisteret, ne quid obseceni pateretur, Barbarus nudato gladio mortem ei minatus est. Et levi brachio, utpote qui ob amorem parcere ei vellet, superficie tenus collum percussit. Tum mulier multo cruento perfusa, cervicem gladio subjecit: optabilius esse ducens, ut cum castitate moreretur, quam ut post eum cui legitimate nupererat, alium virum experta superviveret. Sed cum Barbarus adhuc terribilis irruens, nihil proficit, admiratus castitatem mulieris, duxit eam in Basilicam Petri Apostoli. Cumque eam tradidisset Ecclesia custodibus, simulq; lex aureos ad viatum ei comparandum; ut marito levaretur præcepit.

Cap. XI.
De Tyrannis qui eo tempore adversus Honoriū in Occidente rebellarunt, & funditus deleti sunt, ob amorem Dei erga Imperatorem.

Sub idem tempus cum multi in Occidentis partibus tyrannidem arripuerint, alii à se mutuo interfici, alii præter omnium expectationem capti,

Ο Γα το είκος, ως έν αλασσούπιλης πολλῶν συμβεβηκότων, ούτε μοι έδειν οικλοισιασικής ισοείας σέμι γεφρής αναγερεῖ ψομαϊ, δηλοι γνάθεξες βαρεῖσα περγέν θύσεη, καὶ γυναικὸς ρώμαςας εὐθραυστής Φυλακῆς σωφροσύνης αμφότερων οὐ χριστιανῶν, οὐκ από τὸν αὐτὸν αἰρέσεως κατίν οὐν. Το δέρεις οὐτού, τὸν έν νησιαί την πληγήν ταῦτην οὐδὲ μάλα καλώ ιδεν πεντετολιών αλασσίχατροισι, ούτε ηπτή καλλιάς, οὐδὲ εἰσυγείσιαν εἴλεν ανθέλκεσσιν οὐρανού μετέντεντον μηδὲν αισελγεσπαθεῖν, γυμνοσατόξιφος, οὐδέπιληστεν, οὐαναγένην μηδέ οὐδεις γεφρωλικῶς διακέμφυτος. Καὶ επιπληγὴς επιλυξετὸν τερέχηλον πολλῷ οὐ φέρεται οὐδὲν αιματι. Ιδού αὐτόντας τοξίφιν πολεμεῖσθαι εἰώτερον εν σωφροσύνῃ λοισταμψηποδανην, οὐτού ετέρης πραδείσαν αὐδεῖσι μη τον νόμῳ συνοικίσαντα· επειδή παλιν οὐβαρερος καὶ φοβερώτερον επιτων, θάδη πλεονίσην, θαυμάσας αὐτῆς τὴν σωφροσύνην παρθενοποτέρης αποσολεῖον καὶ αρχαδετοῖς φύλαξι οικολογίας, καὶ χεισθε εξ εἰς απόροφηι αὐτῆς, οὐκέτενετο πάδει φυλακήν.

Κεφ. 1d.
Περὶ τῶν δὲ τοῖς χρόνοις διετοῖς τυράννων ἀπεργότων
δύσιν κατάστημα, οὐ πάτερ αρδηταπειδίστησι
θεῖ τὸ τέλε βασιλίας θεοφίτης.

ΥΠὸ δὲ τῶν τὸν χέρνον, πολλῆ οὐταις αιταμένων τυραννων οὐ τη σερζι δύσιν δρεχη, οἱ μὴρ, περγές αιλλήλων πίποτες, οἱ δέ, παρεδόξεις συλλαμπάκημοι.

A haud vulgarem Dei erga Honorium benevolentiam testificati sunt. Nam primum quidem milites qui erant in Britannis, seditione facta, Marcum quendam Imperatorem renuntiarunt. Postea vero, occiso Marco, Gratianum elegerunt. Quo rursus, elapsis haud amplius quam quatuor mensibus, ab ipsis perempto, Constantinus eligunt: illum eo quod isto nomine vocaretur, constanter Imperio potitum arbitrati. Hac enim ex causa videntur alios quoque ad Imperium elegisse. Porro Constantinus, cum ex Britannia trajecisset Bononiam, B qua urbs est Galliae, ad mare sita, milites qui erant in Gallia & Aquitania, ad suas partes pertraxit. Omnesque earum regionum incolas Imperio suo adjunxit, usque ad montes qui Galliam ab Italia dividunt, quas Romani Cottias Alpes nominant. Deinde Constantem filium suum majorem natu, quem postea Augustum creavit, tunc Cæsaris dignitate ornatum, misit in Hispaniam, Qui cum eam Provinciam occupasset, rectores illic suarum partium constituit: & Didymum ac Verenianum Honorij propinquos, vinclitos ad se adduci precepit. Hi cum antea inter se dissident, simul atque in periculum venerunt, ad pristinam redierunt concordiam: & collecta rusticorum ac servorum manu, cum copias suas junxissent, pugnam conseruerunt in Lusitania, multosque ex militibus, qui ad ipsos capiendo à tyranno missi fuerant, interfecerunt.

Κεφ. 16.

Περὶ Θεοδοσίου καὶ λαγωδίας περὶ θαυμάτων, καὶ τούτων ιθύων
καὶ περὶ τῆς θαυμάτων ἀλαρήχας καὶ περὶ τῆς φυγῆς κατηστά-
τηκαν καὶ κατατάντων τυράννων.

MEΓΑ ὃ ταῦτα συμμαχίας προσεδέ-
σποτοῖς ἐγκατίσιοις, ἐγω γρίψησαν, καὶ
ἀμαλαιᾶς αὐλῶν Γαμβέλαις αἰπέχθησαν, καὶ σε-
γον εἰνρέθησαν· ἐνέτερας δὲ ἐπαρχίας δια-
τείσουλες Θεοδοσίων. Καὶ λαγώδιος οἱ αὐλῶν
αδελφοί, Φλύγασι τελεταῖδα· καὶ διε-
σαζούσι, Θεοδοσίων. Καὶ μήν, εἰς Ιταλίαν πρός
ινωσιον τὸν Βασιλέα· λαγώδιος δέ, πρὸς Θεο-
δοσίον εἰς αὐλοὺς καὶ οἱ μὲν καίσαται ταῦτα
διαπεράξαμεν. ἐπανῆλθε τρέψος τὸν πατέ-
ρα ἐπὶ τὰς σπανίας παρόδος. Λαὶ δεομδίους

CAPUT XII.

De Theodosio & Lagadio: & de Gentibus
Vandalorum & Suevorum. Item de
morte Alabici, & de fuga Constantini
& Constantis tyrannorum.

DOstea vero cum adversarij auxiliari-
bus copiis aucti essent, Didymus &
Verenianus capti, & una cum uxoribus
suis abducti, nec multo post interempti
sunt. Theodosiolus vero & Lagodius
eorum fratres, qui in aliis Provinciis de-
gebant, patriam suam reliquere. Ac
Theodosiolus quidem in Italiam confu-
git ad Honorium Imperatorem: Lagodius
vero in Orientis partes se recepit ad
Theodosium. His rebus gestis, Constans
ad patrem reversus est, militum suo-
rum præsidio ad custodiendos Hispania-
rum aditus constituto. Potentibusque

Kkkkk ij

Hispanis, ut ejus aditus custodia juxta A
antiquam conuentudinem ipsis conce-
deretur, nequaquam id permisit. Quæ
quidem res earum regionum incolis
causa exitii postmodum fuit. Fractis
enim Constantini viribus, Gentes bar-
bara Vandali scilicet Suevi, & Alani, re-
sumptâ fiduciâ, angustias illas occupa-
runt: multasque urbes & castella Hilpa-
niae & Galliarum, & tyranni Duces ac
Comites cepere. Constantinus vero,
cum res ipsi ex animi lalentia succede-
re viderentur, filio Constante ex Cœlari
dignitate ad Augustum culmen evecto,
Italiam occupare aggressus est. Cumque
Alpes Cottias superasset, Veronam ve-
nit, urbem Liguria. Et cum Padum
amnem jam trajecturus esset, eadem quâ
venerat viâ reversus est, compertâ mor-
te Alavici. Qui cum esset Magister
militum Honori, coquè nomine suspe-
ctus quod universum Occidentis Imper-
ium in Constantinum transferre vellet,
tunc forte occisus fuerat, cum Impera-
torem ex processu redeuntem, ut moris
est, antecederet. Quo quidem tempore
Imperator, protinus ex equo desiliens,
palam gratias egit Deo, quod manifesto
infidiliatore esset liberatus. Porro Con-
stantinus fugiens, Arelatum se recepit.
Eodemque tempore filius ejus Constans
ex Hispania fugiens, illuc venit. Nam
cum Constantini vires imminui cœpisse-
sent, Vandali, Suevi & Alani, resumptis
animis Pyrenæum montem propere oc-
cupaverat, cum eam regionem fertilem
atque opulentissimam esse didicissent.
Et segnius agentibus iis quibus Constans
transitus custodiā commiserat, in Hi-
spaniam irruperunt.

Historiæ HONORIUS.
& THEOD. JUN.
πάνοικον τὸ δέχαῖον ἐξ Θ. φυλάτθι, σὺ
πέτερψεν ὁ καὶ αἴπον γέγονε μῆτατης
πτωλείας τῶν τῆς καταπεσεστος γῆ τῆς
καντανίνης δικάμεως, αἱαλαβόνις εἰσὶς
κανδαλοί τε καὶ σεισκούσιαι, εὖτε Βαζ-
αρα, τῆς παρέδρου ὀμερίτησαν, καὶ πολλὰ
φεύγεια καὶ πόλις τῇσι ισπανῶν καὶ γαλ-
λωνεῖλον, καὶ τετάρχουσι τούτους ταν-
ταῦ Θ. ἐτέως καὶ γνώμην πράττειν δοκεῖ,
καντανία τὸν ψὸν αὐτὶ καίσαρ. Βασιλε-
κατασκήσας, ἐβελθέντε τῷσι ιταλίᾳ κα-
λαβεῖν· καὶ προσφεύγας ταῖς κοτίαις αἱ πε-
πένεις λιβερώνα πόλιν τῆς λιγυείας με-
λλων ἐπεισεῖδε τὸν κερδανὸν, τῷσι αἷσσῳ
οὐδὲν αἰνέειψε, μαστὸν τὸν αἰλαβῆρα θάνα-
τον· ὃν δημιρατηγὸν ὄνωρεις οὐδα, καὶ υποπλο-
ωκαντανίνην πραγματισόμενον πάσα τὴν
τερῆς τῷσι δύστον ἡγεμονίαν, αἱαλεῖν
σωματίον τοτε, προπύργμενον ὡς ἐξ Θ. επανοι-
τ. ἐπιτρόποδός τοις τῷ κελεύθ. μίκα δὲ
καὶ ὀβασιπλάδις αὖλικα τῷ πτυ παροῖσι, δη-
μοσίᾳ δύχαρειστήρια τῷ θεῷ πήνεται, αἱ προ-
Φαντεῖς ἐπιτελεῖται ἀπαλλαγεῖς καντανίο. Θ.
ἐφόδυων, τὸν δρόπλατον καλέσας καὶ ταῦτα
ἐκεῖ καντανίας ὁ ἀντὶ παῖς Φόδυγων τοῖσι πο-
νίαις καταπεσεστος γῆ της καντανίνης δικά-
μεως, αἱαλαβόνις εἱμίτες γανδαλοί τε καὶ
στέβοι καὶ αἴλανοι, σπαρδῇ τὸ πυρπάπιον ἐφ-
καλέλασον, οἰδαίμονα τὸ πλευράτη τοῦ
χώραν αἰκάζοντες παρημεληκότων τοῖσι πονί-
τραπέντων τῷσι καντανίο. τὸν φρεσαγγή-

CAPUT XIII.

*De Gerontio & Maximo, & de Exercitu
Honorii: & quomodo Gerontius cum uxo-
re captus interficitusque est.*

re apud interclususque cœ.
Intet hæc Gerontius omnium Constantini Ducum fortissimus; hostis illi factus, Maximum familiarem suum, quem Imperio gerendo idoneum existimabat, Imperiali ueste induit, & Tarracone morari jussit. Ipse expeditione adversus Constantinum suscepta, obiter filium ejus Constantem qui Viennæ agebat, interfici curavit. Constantinus vero cum defectionem Maximicompertisset,

ΕΝ τέταρτῃ γεράνιος ὅτῳν κανιστίνεσσα
Ἐπηγῶν αἴρισος, δυσμενής αὐτῷ γέγον
ἐπιλόθειον τε εἰς τυχανίδα μάζηνον τὸν αὐτὸν
οἰκεῖον νομίσας, Βασιλικὴν τρέψασεν εἰς πῦτα,
καὶ ταρπακόνηδίαγνον εἴσασεν αὐτὸς γκωνιστα-
τῆν ἐπειράτησεν, εἰς παρόδωκαντα λόγου
αὐτὸς δὲν βιβλικὴν εἶδεν αὐτοῦ την περισσεύ-
σας ἐπειράτης κανιστίνος ταῦτη μάζην

εδόξειχον μην τὸν αὐτὸν ερείπιον πέρεσν οὐ πό-
νι πεπομφεν, φρεσίων τε Κάλαμαν συμ-
μαχιαν πολεμεῖνενον κώνταντι ἡ τῶν αὐτῶν
παιδιά. Βίεντος καὶ τῶν τῆδε πόλεων τὴν Φυλα-
κήν επετρέψει. Εγερθήσος μὲν επιτίτην δοκίλα-
τον ἐλάσσας, εποικέσει τὰς πόλιν· μετ' ἡ πόλιν
ἔσται λαζανώνεισαν τὸ τυχόντα πολεμόνεις,
τοῦ πολεμούντος αὐτοῦ οὐτε τὸν ζαλεπιμαντίαν
βασιλεώς παῖδην. Φθύγα τούτου χεῖμα μετ'
διήγων τοσούτων οἱ γῆρας πλειστοὶ αὖθις
τὸν κώνταντον πολεμεῖχόρησαν· οἱ δὲ ισπα-
νίας τοιαύταις, οὐκανταφέροντοι ἀπὸ θῆτας φυγῆς
δοξαζούσαι τὸν γεράσιον, εἰς ελάσσαντο αὐτελέων· καὶ
φευξάμενοι, μηδὲν αὐτοῖς θήνονταν κατέδεσ-
μον· οὐτοί, μετ' εὐθὺς αἰλανεῖς θηλινοῖς εἰς, καὶ ὅληγων
οικιῶν, ἀναθεντέξιμων, ἵστησε τὰς τελεο-
τοις αὐτερεῖσατιώτας ἐπιλέψαντος τῶν
βελῶν, Φθύγασον οἱ οἰκέται, κατένεις αὐτοὺς τὰς
οἰκέταις οὐκέποιτο λαθέρα γεράσιον· οὐ τὸν ισοντέρο-
πον διασωθεῖσαι δυναμένοις, οὐτοῖς εἰλέσθη, κα-
ταχεῖταις ἐρωτι νονικήσας τὸ αὐτὸν γαμέτην.
Θεῖς τὸ τέλος ἔω πηγὴ εὑμβαλούσιν τὴν οἰκία τῶν
σρατιωτῶν, οὐκέχων λοιπὸν σφινξίας, ἐπτί-
δα, εἰκόνι· οὐτούς συνόντοις αὐτοῖς αἴλαντος πολέμη-
ντι τὸν κεφαλαῖν μῆτραντακαὶ τὸν ιδίας γυ-
μαῖς ὁλοφυρμεντος, η μῆτραν δικεύων πολεμο-
τοντος εἰπιλεπτοῦ ξιφοῦ, οὐ πεινούσῃ ἐπεροις γε-
νεῖσθαι, τούτη τὸν αὐτοῦ σπονδανοῦ αἰτίαν, καὶ
τέτοτο διδέσσονταί τοι παῖδες αὐτοῖς λαβεῖν αὐτοῖς
τοῦτον· καὶ μην γυναικεῖραί τὸ θερπεῖσας
πατέρισσας Φανεῖσα, η γῆρας τοιαν, ὡδετέρη θη-
κη, κρείτιονα λάθις τὴν τοιαύτην μηνην τῷ
χειριν παρεαδέστη γεράσιον· οὐ τέτοιον εἴσω-
τον τῷ ξιφῷ παίσας, οὐτοὶ κατείλαβον λαβεῖν
μηδέ, απασάντεν· τὸ παρεῖτον μηδὲν ξι-
φίδιαν, καὶ τακεδίαν πλαστε.

Keto. 40^M

Πρίμωντινή τῆς στρατοῦ ἀνεψιόν, καὶ τοσούχη τῆς φράσης
τοῦ οὐκτόττα εἰδούσῃ υπὸ εὐφρίνα τε εἰς στρατοῦ καὶ
στατίου, καὶ Φόβον αυτῶν.

KΩντανί^Θ. δὲ αειμαθηρίους τῆς οὐ-
κέτης σπολίαις, ἐτι πολὺς των πολυο-
κίαν αἴτιοι, αγγελεῖ^Θ εἰδοβίχρα μετά
πλέστης συμμαχίας ήξεν· τέτοι δὲ καὶ τας

CHAPTER XIV

*De Constantino, & de exercita Honorii: &
de Edobico Magistro militum: quomodo ab
Uphila Duce qui cum Constantio missus
fuerat, vixit ac peremptus fuerit.*

Interim circumfidente Arelatum Honorii exercitu, Constantinus adhuc obdictionem sustinebat, cum ei nuntiatum esset, Edovicum cum ingentibus auxiliis adventare. Quod quidem etiam

Honorii duces magnopere terrebant: ad A eo ut in Italiam reverti, atq; illuc bellum gerere jam pararent. Cumque id consilium placuisse, nuntiato protinus Edovici adventu, & quod is in proximo castrum haberet, ipsi Rhodanum amnum traherent. Et Constantius quidem qui pedestres copias ductabat, adventum hostium operiebatur. Ulfila vero Constantii collega, haud procul abditus cum equitatu subsidebat. Postquam hostes exercitum Ulfila prætergressi, jam cum militibus Constantii pugnam inituri erant, repente signo dato prorumpens Ulfila, hostes à tergo invadit. Scatimque B disiectis eorum copiis, alii in fugam versi, alii occisi: plurimi armis abjectis veniam poscentes, salutem consequuti sunt. Edovicus autem consenserit equo, in agrum quandam profugit, ad Ecdicium ejus possessorem, qui multis olim beneficiis ab Edovico affectus, amicus illi esse putabatur. Verum Ecdicium caput Edovici amputatum ad Honorii duces detulit, maxima ab illis munera & honorem se adepturum sperans. Constantius vero caput quidem accipi jussit, dicens Rempublicam gratias agere Ulfilam ob facinus Ecdicii. Sed eum Ecdicius apud ipsum manere vellet, abcedere eum jussit: nec sibi, nec exercitu commodam fore ratus consuetudinem ejus viri, qui tam male hospites suos exciperet. Ita Ecdicius, cum hominis amici atque hospitis adversâ fortunâ usi nefariam cædem perpetrare ausus fuisset, incassum hians, ut vulgo dici solet, abscessit.

ονωρείς τε εὐθύτις καὶ μετέπεισε φόρδι Βελεστα-
μών τε αὐλῶν αὐταρέφου εἰσιταλιαν, κατά πτερατηναῖς τοις πολέμοις. Σεπτήμητο τοις δύοκα, πλησίον ἀγελέθεντοι εἰδούσιχ, περιστρόμαντον τὸν πολεμόν. Εκκωνταύλιοι μέρη τοις περιζεύς, Επιούλιας περιμένει τοις πολεμοῖς χλφίλας δὲ ἐκκωνταύλιοι συνεργούσθε πόρων Δοκορυθείς μὲν τῶν ἵππων εἰλάσθαις ἐπειδὴ τοῦταρμένηψαντοις οἱ πολέμοις τοις χλφίλας τοις ερειλιαςμελοντοις καὶ καρφασίας ιενατοναι φιτον κωνταύλιον, σημέτρος θεού, Ξεπίνιον αὐταρφανεῖς χλφίλας, καὶ νότιατοι πολεμοῖς ηλαυνεντοις αὐλίκατε τερπητούρων μορμύρων, οἱ μη φύγοντο οἱ δὲ αὐταρφεντοις οἱ δὲ πλευραὶ ὅπλα ἀποθέμενοι, συγγνώμην ἔπιπαν, Καρδάγεξηώθησαν εἰδούσιχ δὲ ἵππας οὐτικα, έφυγον εἰς ἀγρέντην Τιτανοφέρος ἐκδίκιον τοις κε-
τημένον, πλειστα παρεῖται εἰδούσιχ πρέπεον διηγεῖτημένον, Εφίλον νομογόνων οὗ, τις αὖτος κεφαλιαὶ ἀποθέμαν, προσφέρει τοις οὐ-
εις τερπηνοῖς, ἐπ' ἐπιπλι μεγάλων διέσπειρεν πηνίς κωνταύλιος οὗ, την μην κεφαλιαὶ δεκτηναῖς τερπηταῖς, καρφεῖχαν ἐκδίκιον τὸ δημόσιον εἰπων τοις χλφίλα πορφερών συντηναι δὲ σπαθάζοντα αὐλῶν, αὐταχωρεῖται διεστεν, τοις αὐταρφεντοις την πολεμούρων κατέχεται την συνεσίαν ἐσεῖσθαι αὐτῷ ή τη τραβαῖ καὶ μην, φίλας αὐδερεῖς καὶ ξένας οἱ δυσπραγιαν αὐτακειμενες ἀνοσιωταῖον Φόνον τοις πολιτισακῆταις, τετοδητοις λόγοις, κατανὰ αποθήταις

САРЦТ XV.

*Quomodo Constantinus insignis Imperii
depositus, & Presbyter factus fuerit. E-
iusdem cedes, & aliorum qui aduersus
Honarium rebellaverant.*

DÓTHANE *nitrophenyl chloroformate*

P Oltianc victoriam, cum exercitus
Honoriū trajecto iterum ame ad
obsidionem urbis revertisset, Constanti-
nus cognitā Edovici cāde, purpurā &
reliquā Imperii insignia sponte depositū.
Cumque ad Ecclesiam venisset, illuc
Presbyter ordinatus est. Obsessi vero ac-
cepta prius jurisjurandi fide, portas ape-
riunt, & universi veniā consequuti sunt.
Atque ex eo tempore hē omnes Provin-
ciā sub potestatē Honoriū rediēre, &
Ducibus ac Rectoribus illius deinceps
paruēre. Constantinus porro unā cum

Περὶ τῆς ἀποθέσεως τῶν βασιλικῶν σημείων κατεργούντων, οὐδὲ
ἐχειροτονήθω πρεσβύτερος. Καὶ Τιμάρχος αὐτοῖς εἶπεν,
τῶν ἀλλού τυσαντων τῶν ἵκανας μητρούς μηδέ.

Μετὰ δὲ τῶν νίκην αὐτοπερασμένη
αὐτῆς ὡρὶς τέλος τῶν τῆς οὐρανοῦ
σεαπᾶς, ματῶν κανονιῶν Θεοῦ αναφεύεται
δόξικον, αὐτὸς ἐξ ἑαυτῷ τὴν αἰλοφύιαν καὶ
σύμβολα τὸ Βασιλεῖας απέθετο· καὶ καταλα-
βὼν τὴν ἐκκλησίαν, χρεούεται πρεσβύτερος
οὐκετέ τὲ τρέπεται λαβόντες οἱ ἕως τεχνῶν
ανογύγοις ταῖς πύλας, καὶ Φθεῖται αξεῖται
πάντες· καὶ τὸ ἐξ ἐκείνης πάλιν τὸ τῆς ιω-
κονου ἔστι τὴν ὀνομασίαν οὐκέποναν επανῆλθε Κλήος
τοῦ αὐτοῦ αἴχνησιν ἐπειθέτο· κανονιῶν Θεοῦ

άμα ιελικών τῷ παιδὶ αὐτοπεμφθεῖς εἰς
ιταλίαν πειν φέροσι, καὶ την ὁδὸν κίννηται
ἐπολλῶχεύσεον ἀδοκήτως αναπρέψαι ιοει-
νότες. Καί ξιμός οἱ περιφερεῖνοι τύραννοι,
Σεργίος, καὶ ἄλλοι πλεῖστοι εἰπεῖτε τοις, ἐπιβε-
λλομένεστηνοί εἰς βασιλεία.

A Juliano filio in Italiam missus, antequam
cō pervenisset, in itinere est occisus. Nec
multo post Jovinus & Maximus Tyrani-
ni, quorum superius mentionem feci-
mus, ex improviso interfecti sunt; Sarus
item & alii præterea complures, qui Ho-
norii Imperio fuerant insidiati.

CAPUT XVI.

KεΦ. 45'.

Περὶ τῆς πραταγώτος ενθήσας θεοφιλεῖσαι, καὶ τῆς τετέλευτῆς αὐτῆς,
χρονίας διαδόχων αὐτῆς, ἀπεργηταρχηθεῖσας τῆς
Θυγατρός· καὶ περὶ τῆς τότε κοσμικῆς εἰρήνης.

De Divini numinis erga Honorium benevolentia; & de ejusdem obitu. Item de successoribus illius, Valentiniano scilicet & Honoria filia. Et de pace quæ tunc fuit ubique terrarum.

Ταῦτα ἐκαλεύγαν, οὐκέπι δὲ παρέβοις
καιρὸς ὄμως οἵ τινα αὐγάκαιώς εμποδότη,
οἷς ἀν ἔχομεν εἰδέναι, δέκειν βασιλεῖ πρέσ-
φυλακὴν διεράτε, επιμελῶς τὸ θεῖον πρέσ-
φυλακή, ὅποιος καὶ ἡ τοσιού βασιλεὺς εἴθελος τέτω
ἐσωτῆν καὶ αλλαπλακίδια, ὁμοπλείας αὐ-
τῇ αἵδελφος, τριζωπλακίσ πολὺν πειραμένη
λόγον τὸ θρησκείας κατὰ τὸν σκηληπούν· ἀγέλαι
ἐταῦτην καντάντιος ὁ τὸν κανταύνειν τυρα-
νιδια κατελών, αὐτὴ μαχαιρώτατος καὶ σραπη-
γικός ὁν ὁ βασιλεὺς γεραιάρων, τῇ αἵδελφῇ τε ε-
φάνω δὲ αἱρεγεῖται καὶ τῇ κοινωνίᾳ τῷ διεράτε
επιμποσεν διλύγοι οὐ χερόν επιβωσασ; ετελεύ-
τησεν, καλεῖται γον τὸν διωρείς διάδοχον καὶ
οὐωρέαν, παῦθαις καὶ αλιπών ὄντετω; Καὶ μὲν
περς ἔω τῆς δεχομένης, πολεμίων ἀπήλ-
λακτο, καὶ σω καὶ μω πολλῷ οὐ τῇδε ιδύνειο
θέλεται τὸν πάντων δόξαν· οὐ γὰρ ἔτι νέος ὄντε
την ἑδόνα δέ οὐ θεός τοσφανώς ηδεας τῇ παρ-
εστι βασιλεία, ει μόνον οὐδὲ ἀπεροσδοκήτε το
θετε τὰς πολέμιας ὥδε διαλεθείς, αἱλάκηι
πολλῶν ἐπὶ διτεβεία πάλαι οὐδοκιμηπότου
τελεσα σώματα αναφανῶν· οἷον δὴ καὶ τοτε
μένεσ συνέβη ἐπι ζαχαρία τῷ παλαιούεω
προφήτῃ, καὶ τε φανω τῷ διακόνῳ χρεούοι-
ται· θετε τὸν αἴποσ διλών· ἐκάλεται τῇ της δι-
ρεσσως παθεδόξει καὶ θείας γένης, αναγκαιον
πεπιν τὸ τοσόν.

B Ed hæc sigillatim recensere, non est
shujus loci. Obiter tamen commemo-
randa esse duxi, ut ex iis perspicere
possemus, Imperatori ad custodiam Im-
perii sufficere, si studiosus sit Divini nu-
minis cultor: cuiusmodi certe fuit Im-
perator iste. Degebat cum illo Galla
Placidia soror, eodem patre nata: ipsa
quoque religionis & Ecclesiarum maxi-
mam curam gerens. Eam uxorem duxit
Constantius, is qui Constantini Tyrann-
idem extinxerat, vir strenuus & rei bel-
licæ peritissimus. Quem Imperator re-
munerans, sororis conjugio, & purpurā
ac diademate, Imperiique consortio ho-
C noravit. Verum hic cum exiguo tem-
pore supervixisset, defunctus est: relictis
liberis, Valentino qui postea in Imperio
successit, & Honoria. Peridem tem-
pus Orientis Imperium hostibus penitus
vacuum erat, & præter omnium exspe-
ctionem summo cum decore respu-
blica illuc gerebatur. Quippe Imperator
adhuc infirmā ætate erat; Sed Deus pra-
senti tum Imperio delecati videbatur,
quippe qui non solum bellicos motus
præter omnium sententiam hujusmodi
exitu terminaverit: verum etiam mul-
D torum qui sanctitatis causā olim cele-
bres existissent, sacra corpora pate-
fecerit. Cuiusmodi illud est, quod tunc
temporis evenit in Zacharia, vetustissi-
mo propheta, & in Stephano diacono, ab
Apostolis ordinato. Utriusque autem
inventio cum admiranda sit ac plane di-
vina, quomodo acciderit, necessario ex-
ponendum est.

KeO. 12

Πιρὶ τῆς ὕβρίστων ζευγαρίστη προφήτης, καὶ φάντα τῆς προ-
τειμασθεοῦς.

CAPUT XVII.
De inventione Zachariae Prophetae & Ste-
phani Proto-Martyris.

ΑΡξομαι δέ τον προφήτα χαφάρ γε-
χαξία, κώμη ἐστιν οὐ σέρισις ἐλευ-

ORdiar autem à Propheta. Chaphar Zachariæ, vicus est in finibus.

Eleutheropolis, urbis Palæstinæ. Hujus A Procurator erat Calemerus quidam, addictus glebæ: domino quidem suo fidus: sed gravis ac morosus, & erga finitimos rusticos injustus. Hujusmodi cum esset, tamen Prophetæ vigilanti appetens, se ipsum manifestavit. Ostenlo q: quodam horto: Hic, inquit, fodito, mensurâ duorum cubitorum ductâ à maceria in hortum, secus viam quæ dicit ad urbem Bitthereban. Reperies autem arcam dupl. cem: interiorem quidem ligneam; plumbeam vero exteriorem: & circa arcam vas vitreum aqua plenum: duos item angues mediocri magnitudine, mites atque innoxios; ita ut mansueti esse videantur. Igitur Calemerus ex Prophetæ mandato ad locum monstratum profectus, manum operi admovere coepit. Cumque juxta signa quæ supra retulimus, sacra capla aperta fuisset, apparuit divinus Prophetæ, albâ veste induitus, quippe qui sacerdos etiam, ut opinor, fuisset. Porro sub pedibus illius, extra arcam tamen, infans jacebat regia lepulturâ honoratus. Habet enim auream coronam in capite: aurea item calceamenta & vestem pretiosam. Cumque sapientes & sacerdotalis ordinis viri de hoc puero ambigerent, quisnam & unde esset, & quam ob causam ejusmodi veste amictus esset, ajunt, Zachariam qui tum monasterio in Geratis præterat, vetustum quandam Hebræorum librum, non tamen Canonicum, forte nactum esse. Scriptum erat in eo libro, Joas regem Judæorum, cum Zachariam Prophetam interfecisset, non multo post domi acerbissimâ calamitate perculsum fuisse. Septimo enim die post necem Prophetæ, filius ipsi jucundissimus repentiâ morte interiit. Cumque eam calamitatem Dei indignatione sibi inventam esse conjiceret, puerum sub pedibus Prophetæ humari præcepit: hoc modo sati faciens pro his quæ adversus Prophetam commiserat. Atque hæc quidem ita accepi. Cæterum Prophetæ, licet multis ante æstatibus sub terra conditus fuisset, integer nihilominus apparuit, ad cutem tonsus, naso recto, barba modicè promissa, capite breviore: oculos habens paululum cavos, & supercilii obtectos.

Finis opæ atque auxilio Sanctissime
Trinitatis.

Τερπόλεως τὸ παλαιόντος ἐπέλεσπενεῖ τῶν καλύμερος πού μόδελος τῷ ἀγεῳ διετελέσθε αὐροκύας αδημος τοιταῦ οἵτινες παρεπιδέσις ὁ τοφόπτης, εἰσὶ δὲ καλεῖντος καποντινάς επιδείξας, αὔγε δὲ συνάδει ὄρυζον δύο πήχεδε φη, σιαμέλεσας αποτελεῖται τὸν καποντινόν, παρεῖ τὸν ἑδονίων ἐπιβιθεσέν τὸν πόλιν ἀγροκύας διεγένετο δὲ λάρνακα μπλῆντος, εὐλόγην τὸν ἑδονίων μολυβδηνή της εὐωθεντος αὐφίσιον τὴν λάρνακα, εὐλόγην τὸν πληρεσύδατον, καὶ δύο οὐρανοὶ μετείσεις, τὸ περάσκηδελαθεῖς, αἱ δοκεῖν χρονίδες εἶναι τῇ θύλαξι τὸ τοφόπτητα εαυθρόμενος καλύμερος ἐπι τὸν δηλωθέντα Σπον, παραδηνός εργατεῖχεο, τὸ δέ τοις προηγένετος συμβόλοις αὐτοκαλυφθέοντο, τοιούτος θήκης, αὐτεφάνη διειθεροφύτης, λαχνὸν σοληνήμφιος μένος, αἴσιος εοιμαχούς, ιεροῦ ὧν ὑπὸ δέ τοις πόδας διῆσεξεν τὴν λαρυγγό, πασιδίον ἐκθεβασιλῆς ἐξαιρεόντα φησις εἰχε μὲν γῆ, ἐπὶ μὲν τὸ κεφαλῆς, χειρῶν σεφαγον, χειραδέστα τὸ σοδήματα, κατὰ διδητατιμαν, ἀπορθύτων δέ τῶν θεοφύτην κατερέων τοσίτετα παιδία, πίτετεκυπόθεν, καὶ τὸ χάρειν τοιαδένημφιεσο, λέγειντα χαρεῖαν τὸν προφύτην αὐτοῖς ιεροῖς διηδούσας διηδούσας βασιλεὺς, οὐκ εἰς μαχαιρῶν τὸν οἰκον καλεπηγεσατομφορος εἰδόμην θημέρα τῆς αὐτοκαρεσεως τὸ προφύτευκαπιτης αὐτῷ μαλακεχαριο μένος ὅπις απολιθαίσι συμβαλών δέ τῇ θεομνιαν τῷ τοιετο παθηματισθεπεσεν, τῶδε τοις πόδας αὐτοῦ τὸ μειράμονεθαψευ, απολογύμενος ταῦτα ὑπὲρ ὧν εἰς αὐτὸν ἡμαρτει καταλαμπει, αἴσιον δέ προφύτης κατέπερ πρὸ πλειστων μνεων πόλιον καίμενος, σῶος αὐτεφόνη, τὸ χρυσεχαριμφο, διτύρρις, χρισάδα μετείσεις κατημεντον εχων, τὸν δέ κεφαλην βεαχνέειν, καὶ τοις ὄφεσταλμεξολίγους ἐν βάθει τοις οφρια καλυπτομένας.

Τέλος σὺν τῇ ἀγίᾳ τριάδι.

INDEX